

İtalyanlar Tana Gölüne Vardılar

İtalyan tayyareleri Habeş payitahtının üzerinde!

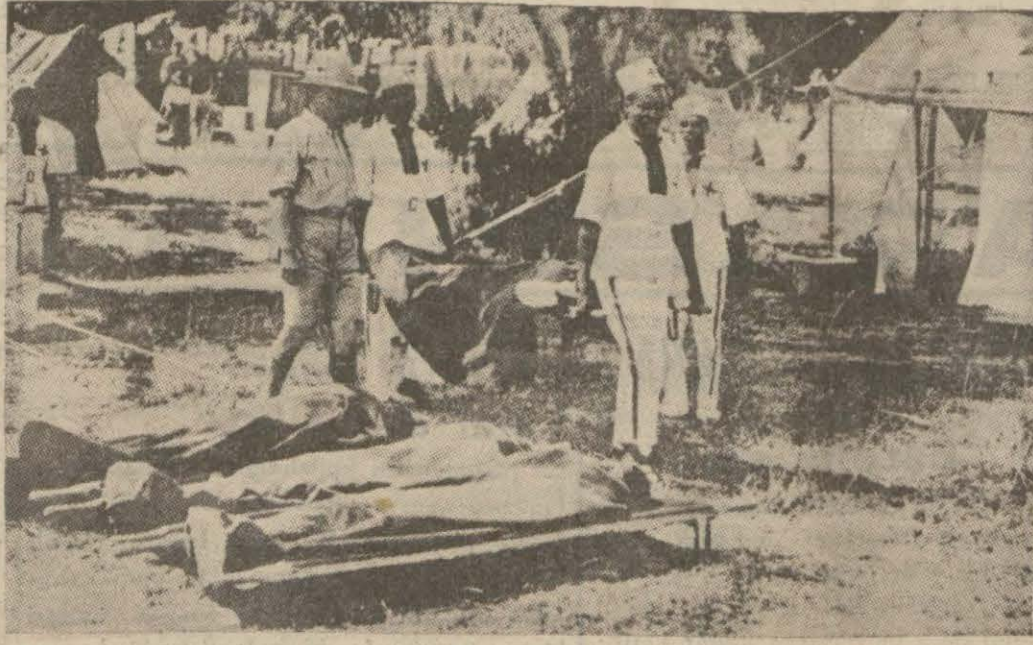
Roma Aşangi gölü muharebelerinin dün bittiğini, Habeşlerin perişan bir vaziyette kaçtıklarını bildiriyor

Londra 4 (Hususi) — Adisabadan gelen malûmata göre bugün Habeş payitahtı ilk defa olarak İtalyan keşif tayyareleri tarafından ziyaret edilmiştir. Tayyarelerin resim almakla meşgul oldukları ve bombardıman edilecek yerleri tesbite uğraştıkları anlaşılıyor. Tayyareler yalnız hava meydanını bombardıman etmişler, bu yüzden birkaç yer tutuşmuştur. Habeşliler de tayyarelere kurşunla mukabelede bulunmuşlardır. Adisabadada pazar kurulduğu gün olduğundan şehir bir hayli kalabalıktı. Fakat Habeş zabıtası vaziyete hâkim oldu ve şehirde karışıklık çıkmadı. Avrupalılar tayyarelerin görünmesi üzerine sefarethane ve konsolosluklara iltica ettiler. İtalyanların şehir üzerinde keşif yaptıktan sonra bombardıman yapmak üzere bombardıman tayyareleri göndermelerinden endişe edilmektedir.

Şehirde bulunan Avrupa devletleri sefarethaneleri şehrin tamamıyla müdafaasız ve beynelmüli kaşınuna göre bombardıman edilmemesi lâzım gelen bir şehir olduğunu devletlerine bildirmişlerdir. İngiltere sefarethanesi icabında bütün Britanya tebaasını himaye için tedbir almıştır. Bunların sayısı 800 kadardır.

İtalyan tayyareleri Dirdava, Harar ve Cicika üzerinde de uçuşlar yapmış ve Cicikayı bir kere daha bombardıman etmişlerdir.

Adisababa 4 (A.A.) — Reuter: İki İtalyan uçağının, Adisababa hava meydanını bombardıman edip, bir de Habeş uçağını tahrib ettiler. [Devamı 11 inci yüzde]

Habeş cephesinin gerisinde bir seyyar hastane ve yaralılar

“Topraklar bizim, Sular İngilterenin!,”

İtalyanlar Tana gölü civarını İngilizlerle paylaşmanın çaresini bulmuşlar

Roma, 4 (A.A.) — Giornale d'Italia gazetesinde, bundan önceki İngiliz-İtalyan uzlaşmalarının tahlilini yapan muharrir Virginio Gayda diyor ki:

«İngilterenin Tsana gölü üzerindeki hakları yalnız gölün suyuna, İtalyanın hakları ise bütün araziye aittir. İtalya bu hakları, ancak İngiltere ile kendi arasında Habeşistana dair esasen münakit anlaşmalar da-iresinde münakaşa edebilir.»

Grandi İngiltereye teminat verdi

Londra, 4 (A.A.) — Royter ajansı bildiriyor: Grandi tarafından, İtalyanın Habeşistandaki bütün İngiliz hak ve menfaatlerine tamamen riayet edeceği hakkında dün Van Sittarta kendiliğinden verdiği teminat Londrada pek müsait bir intiba hasıl etmiştir. Bu anı teminatın 13 ler komitesinin vazifesini kolaylaştıracak mahiyette olduğu tahmin edilmektedir.

Hauptman idam edildi, fakat dava bitmedi

Şimdi de şeriklerini bulmak için heyet kuruluyor, Lindberg hükmün infazına rağmen Amerikaya dönmeyecek

Nevyork 4 (Hususi) — Lindberg'in çocuğunu öldüren Hauptman artık tarihe mal oldu. Fakat bütün matbuat hâlâ onunla meşguldür. Gazeteler, Hauptmanın nasıl idam olduğunu uzun uzadıya yazdıkları başka hâdiseler üzerinde mütaleleler da yürütmektedirler.

Vali Hofman, Hauptmanı kurtarmak için sonuna kadar uğraşmıştır. Gazeteler «elinden gelseydi, Hauptmanı muhakkak kurtaracaktı. Fakat imkân bulamadı. Bununla beraber kendisi Hauptmanı müdafaadan umduğu siyasi semere için dua ediyor

Hauptmanın çocuğu babasının kurtulması için dua ediyor

Şimdiye kadar 3 milyon Soyadı bulundu

Soyadı kanununun mühleti haziranın son günü bitmektedir. Bir temmuzda her vatandaş bir soyadı almış bulunacaktır. Dahiliye Vekâleti bu hususu ehemmiyetle takip etmekte ve bu iş için yazdığı tamimler vilâyet vasıtasıyla alâkadar makamlara bildirilmektedir. [Devamı 11 inci yüzde]

Yeni bir frank Buhranı mı?

Nevyork 4 (Hususi) — United Press bildiriyor: Fransada altın buhranı gene başgöstermiştir. Son günler zarfında bir milyar kadar altın frangın harice çıktığı anlaşıl-makta, bu yüzden Fransa mehafili frangın yeni bir buhran ile karşılaşmasından korkmaktadır.

Almanya Rende tahkimat yapmaktan vazgeçmiyor

Brüksel konferansı suya düştü, İngiltere bu konferansı istemediğini bildirdi

Londra, 4 (Hususi) — Fransa hükümeti Lokarno devletlerinin önümüzdeki çarşamba günü Paris veya Brükselde toplanmalarını teklif etmiş, Mister Eden bu teklifi tetkik ettikten sonra Fransız işgüderi ile Belçika elçisini davet ederek 13 ler komitesinin çarşamba günü Cenevrede toplanmağa davet olunduğunu, bu şerait içinde Lokarno devletlerinin ayrı bir toplantı yapmalarının şayanı arzu olmadığını söylemiş, 13 ler komitesi toplantısının alâkadar devletlerin noktai nazar teati etmelerine fırsat vereceğini ilâve etmiştir.

Erkânharbiyeler arasındaki konuşmalar

Erkânharbiyeler arasındaki görüşmeler çarşambaya Londrada başlayacaktır. General Svaysgut Fransız heyetine riyaaset edecektir.

Heyet Fransanın kara, deniz ve hava kuvvetlerini temsil eden zevatan müteşekkildir.

Erkânharbiyeler arasındaki görüşmelerin, Almanlar tarafından Rendesinde yapılacak tahkimata bir nevi mukabele olduğuna dair çıkan şayialar tezkiz edilmektedir.

Von Ribbentrop bugün de Mister Edenle görüştü.

Bu mülakat sırasında Eden Alman delegesine bilhassa şunu söylemiştir ki, İngiliz hükümetinin bütün gayretlerine rağmen Alman hükümeti Rende tahkimat yapmak hususundaki hat-

İngiliz Dış Bakanı Eden Avam Kamarasında izahat verirken

ti hareketinde velev intikal devresi için olsa da hiç bir değişiklik yapmaktan istinkâfta ısrar göstermektedir.

Bu mülakat münhasıran erkânharbiyeler arasındaki müzakereler, istihkâmlarla buna müteallik diğer meseleler üzerinde cereyan etmiştir.

«Hem Fransa, Hem Almanya ile dost olmak isteriz»

Londra, 4 (A.A.) — Milli müdafaa bakanı Sir Tomas Enskip Ports mavsda muhafazakârların bir toplantısında söylediği nutukta Almanyanın gayri askerî bölgedeki icraatını [Devamı 11 inci yüzde]

İstanbulda saldıran kuduz vak'aları artıyor

Mütehasısların izahatına göre hastalık zuhur eden mintakaya iki ay karantina konmazsa kuduzun önüne geçmek müşkülleşecektir

Askerî Baytar mektebi talebeleri Kuduz hastanesinde faaliyet esnasında

Kuduz hastanesinde dünkü konferans

Haydarpaşa Askerî Baytar Tatbi mektebi stajiyerleri muallimleriyle beraber dün Çapadaki kuduz tedavi enstitüsünü ziyaret etmişler ve baştabip doktor Zekâi Muammerin kuduz hakkında verdiği çok istifadeli nazari ve ameli dersi dinlemişlerdir.

Bu dersin hususiyetle teşhis kısmı baytarları çok alâkadar etmiş, talebeler son usuller sayesinde yarım saatte

kuduz teşhisi konulabildiğini bitte-rübe anlamışlardır.

Laboratuvarda şehrin muhtelif mahallerinden gelmiş ve müessesede kuduzdan ölmüş hayvanların beyinleri hemen beş dakika içerisinde boyanarak mikroskop altında kuduz teşhisi konmuş ve ziyaretçilere gösterilmiştir.

Eskiden laboratuvarın bugünkü tekâmülleri olmadığından yalnız tavşanla aşılacak suretiyle 15-20 gün [Devamı 11 inci yüzde]

Hergün

Bir iki hatıra
Hitlerin
Maksadı anlaşıldı

Bir iki hatıra

2 yıl evveldi. Viyanaya gidiyordum. Vagona benimle ihtiyar bir yolcudan başka kimse yoktu.

Yolculuk insanları çabuk arkadaş yapar. Biz de ihtiyarla dost olduk. Yol arkadaşım eski bir Macar nazırı ve büyük bir banka müdürü idi. Her Macar gibi sıcak, sevinli bir adamdı.

Yugoslavyadayız. Tunayı geçtik. Macar dostuyla vagon restoranda yemek yiyo-ruz. Hava güzel. İlk bir güneş ortalığı ısı-tıyor. Temiz, badanalı, güzel köy evleri panorama halinde gözümüzün önünden u-çup gidiyor.

Yol arkadaşım birdenbire değişen, gü-zelleşen, zenginleşen işlenmiş bağ ve taze meyva ağaçları arasında birer mamure gi-bi görünen köy ve köy evlerini göstererek:

— Bakınız, dedi, bunlar eski Macar köyleridir. Şimdiye kadar geldiğimiz yer-lerde gördüğümüz köylerle bir mukayese e-diniz. Aralarında hiç olmazsa bir asırlık fark var. Fakat Cihan Harbi bu köylerimizi elimizden aldı, başkalarına verdi.

Ben manzaraya dalmıştım. Sözü bit-i-rince gözümü çevirdim. Yol arkadaşım ih-tiyar diplomat ağılıyordu.

★

Peştedeyiz. Şehri geziyoruz. Bir meyda-na geldik. Ortada büyük bir âbide. Âbide-nin dört köşesine harbe dört komşu dev-lete verilen köyleri temsil eden kadın ve erkek heykelleri oturtulmuş. Ortada bü-yük bir Macar heykeli kanadlarını germiş, onları himayesi altına almış «çocuklarını korkmayın, ben sizi bırakmam» diyor.

Âbidenin altında bir levha. Orada şu yazıları okuyoruz:

«Bu âbide tahtadan yapılmıştır. Çünkü ergeç kaybolan yerler bize dönecek ve bu âbide yıkılacaktır.»

★

Lokarno paktının yırtılmasından sonra Avusturyanın mecburi askerlik hizmetini ihdas ederek Saint Germain muahedesi-ni bozduğu bana bu iki vak'ayı hatırlattı.

Cihan Harbi merkezi Avrupa milletle-rinden bazılarında silinmez yaralar açmış-tır. Bu milletler bu yaraları tamir için fir-sat kulluyorlar. Dün Almanya idi, bugün Avusturyadır, yarın Macaristan olacaktır.

Bütün bu yaraları tedavi etmek, Cihan Harbinin sonraki sulh muahedelerinin u-yandırdığı hoşnutsuzluğu gidererek dün-yayı sulha kavuşturmak için yeni bir dün-ya konferansına ihtiyac var. Dünya şimdi oraya gidiyor. Almanyanın son teklifi, İn-gilterenin aldığı vaziyeti bunu gösteriyor.

★

Hitlerin maksadı anlaşıldı

H itler bu defa muayyen tekliflerle ortaya çıktı. Bu tekliflerde gizli o-lan mana şu şekilde hulâsa edilebilir: Ben garb komşularıyla istedikleri şekilde, kar-gılıklı olmak şartıyla, hertürlü anlaşmaya razıyım. İstihkamları beraber yıkalım, tahş-i-datı beraber bırakalım. Büyük bir Avrupa konferansı yapalım. Yalnız beni şarka-ta yalnız ve serbest bırakınız. Ben orada istediğimi yapabileyim.

Bu, Almanyanın Japonya ile birlikte Sovyet ilini mengene içine almağa karar verdiklerini gösteriyor. Japon nazırların-dan birinin beyanatı da bunu teyid ediyor. Zaten Almanya bu maksadını gizlemiyor. «Ben Avrupada eski vaziyetime gelebilsem ilk işim Sovyet Birliği ve komünizm işini halletmektir» diyor.

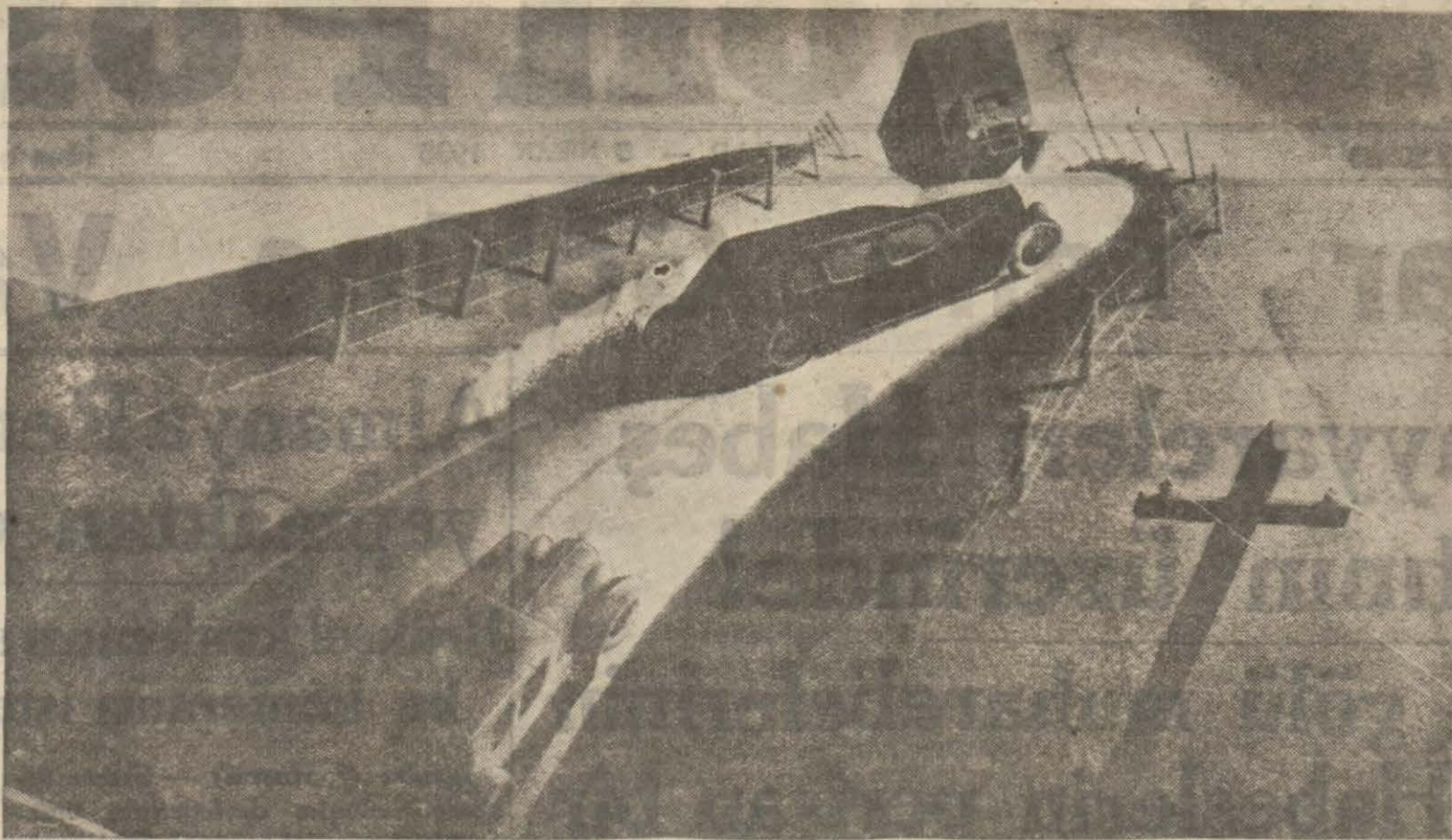
Japonya ile Almanya arasında askeri bir ittifak olduğu rivayetleri de var. Uzak Şarktaki hâdiselere bu gözle bakılırsa, bu hâdiselerin ehemmiyetleri daha ziyade canlanır.

Deniz inşaat şirketleri iflâsa sürükleniyorlar

Clayde tezgâhlarında inşa edilen Kra-liçe Mari vapurunun kumpanyasına, rakib olan Tyne inşaat şirketi, Beşinci Jorj is-minde ve doksan bin tonluk bir vapur in-şa etmeğe karar vermiştir.

Bu havadisi veren ecnebi gazete, «bu gemiler hangi müşteriyi taşıyacakları» di-ye soruyor ve «züppelik yüzünden birbir-lerini mahvedecekler» diye şikâyet edi-yor.

Resimli Makale

Bir otomobiledesiniz, sağınız uçurum, önünüze birdenbire süratle diğer bir otomobil çıkıyor. Gidecek, otomobilinizi ka-çırarak yer yoktur. Bu beklenmeyen anı tehlikeden ancak so-ğukkanlılığınızı muhafaza ederek kurtulabilirsiniz. Sınırlarınıza hüküm olamazsanız ölüm muhakkaktır.

Hayatta her zaman böyle beklenmeyen anı tehlikelerle karşı karşıya geliriz. Çoğumuz hazırlanmadığımız, evvelce tahmin

etmediğimiz bu tehlike karşısında irademizi kaybeder, sınırlarımıza teslim ederiz. Bu mağlûbiyettir ve ölüme teslim olmak demektir. Fakat birinci defada olduğu gibi, bunda da soğuk-kanlılığımızı muhafaza eden davayı kazanır, müşkülü yener ve tehlikeyi atlar.

Bir tehlike karşısında sarsılmayınız, heyecana kapılmayınız, soğukkanlılığınızı muhafazaya çalışınız.

Beklenmeyen tehlike

Sözün Kıyası

Biraz
Saygı

E. Ekrem-Talu

E debiyat dedi - kodusu hâlâ bizim alamadı. Gençlerle yaşlılar arasında bir «vazgeçti» şeklinde sürüp gidiyor. Fakat şunu itiraf ederim ki, gençler ö-tekilerden daha baskın çıktılar. Mantık, delil ortadan kalktı; iş küfre, istihkar ve istihfafa bindi. O onu tezli, öteki bunu tezyif ediyor. Göz önündeki manzaranın edebiyat münakaşası olduğuna inandır-mak için bin şahit lâzım.

Bu arada dikkat ettim: Gençlerin haddizatında belki de doğru olabilecek bir iddiaları var. Diyorlar ki:

— Biz, bizden öncekilerden ne hima-ye gördük, ne de teşvik. Bilâkis, her ve-sile ile şevkimizi kırdılar; bize ehemmiyet vermediler. Halbuki bizden öncekiler da-ha evvelkilerden hertürlü yardım görmüş-lerdi.

Evet! İnkâr edilemez bir keyfiyettir ki, bizler yeni yetişmeye başladığımız zaman büyüklerimizden manen ve maddeten müzaheret gördük. Gördük amma, bunu bizzat kendimiz aradığımız gibi, on-ların kudret ve kıymetini inkâr etmek te aklımızdan geçmezdi. Biz onlara sonsuz bir saygı gösterir, buna karşılık ta kend-i-lerinden irşad ve himaye isterdik. Bugün, gençliğin, adını bile unutmak istidadını gösterdiği (üstad Ekrem), Edebiyatı Ce-dide muharrirlerini, şairlerini etrafına top-tyarak, Serveti Fünunda onlara kanad-gerdiyse, bunu, onlardan gördüğü teab-büd derecesindeki saygı yüzü suyu hür-metine yapmıştır.

Bizim gençliğimizde, edebiyat âlemi a-deta pedersahi bir aile idi. Gençler yaş-lılara karşı hürmetkâr, büyükler de kü-çüklere karşı müşfik ve himayekâr davra-nırlardı.

Şimdi bir, put kırmak cereyanı başla-yı-lıdanberidir, bir önceki nesille bugünkü neslin arasındaki rabıta koptu. Tanımayı-ruz, görmüyoruz ki himaye ve teşvik e-delim. Sonra, edebiyata hiçbir hizmet et-medikse bile, on beş, yirmi, otuz senedir yazı yazıyoruz, gene bu müddettenberidir de azoç okutuyoruz. Peyrev olamadık, fakat içimizde iyi kötü bir varlık göste-renler oldu. Bu varlığımızı inkâr edenle-re, bizi tanımak istemiyenlere ne cesaret-le el uzatalım?

Gurur, benlik iddiası normal haddi a-şar, taşaşa hem çirkin, hem de muzır o-lur. Kendisini dev aynasında gören bir nesil, hiçbir vakit hâmi bulamaz. Kadri-ni bildirmek, evvelâ kadir bilmeğe bağlı-dır.

Nesiller arasındaki iyi geçim rabitasını sağlamlaştıran saygıdır.

Gençleri tanıyacağız.. seveceğiz.. on-larla ifthar edeceğiz.. fakat, biraz saygı istiyoruz.

E. Ekrem Talu

Biliyor Musunuz?

1 — Pancarda şeker olduğu ne vakit anlaşılmıştır?

2 — Bir bülbülün ömrü kaç yıldır?

3 — Ölümden sonra sağ ve tırnak u-zamakta devam eder mi?

★

(Cevapları yarın)

Dünkü suallerin cevapları

1 — Tazyiki nesimi ölçmekte kulla-nılan vâhidi kıyası (bar) dır, Milibar da Barın binde biridir.

2 — İspanyada cumhuriyet 14 nisan 1931 de ilân edilmiştir.

3 — İtiyad ikinci bir tabiattır, diyen Saint Augustindir.

4 — Mikropların hastalık doğurucu rolünü ilk olarak anlatan doktor 1860 ta-rihinde, yani Pastörden 27 sene evvel Davain isminde bir Fransız baytıdır.

5 — Duçe italyanca, Führer almanca-dır. Biri İtalyan diğeri Alman Başvekiline verilen isimdir, her ikisi de «yol gösterici» manasına gelir.

SÖZ ARASINDA

Asya - Amerika,
Avrupa - Afrika
Tünelleri

Manş denizinin altından Fransa ile İn-giltereyi birbirine bağlayacak bir tünelin yapılması eskidenberi düşünülüyor. Şim-di de iki yeni plân ortaya çıkmıştır. Biri, Cebelütarıkın altından Avrupayı Afrikaya bağlamak ve bu suretle Finlandiyadan Ü-mid burnuna kadar gitmek, bir diğeri de Behring boğazını, Amerikaya birleştirmek, yani Asya ile Amerikayı bağlamak. Bu suretle Ümid burnundan kalkan bir sey-yah Paris, Berlin Moskova, Siberya, Kam-çatka tarikle cenubi Amerikanın ucuna kadar gidebilecektir...

1 Nisan şakası

Londrada çıkan Evening Star gazetesi 1 nisan günü, İslington salonunda, dünya-daki bütün cins eşekleri ihtiva edecek bir serginin açılacağını, ve halkın gidip be-dava seyredebileceğini yazmış.

Bu havadise inanan binlerce halk, e-şekleri görmek için İslingtona koşmuşlar, bir de ne baksınlar, seyirciler de, seyredilenler de kendileri.

Buna bittabi fevkalâde kızışmışlar, ve Evening Star gazetesinin camını çerçeve-sini indirmek için matbaanın önüne gel-mişler..

Felâket Getiren Servet

Avrupa gazeteleri Meksikada iki tay-yarenin çarpışması neticesinde vukubulan ve bir çok kimselerin hayatına mal olan feci kazadan uzun uzun bahsediyorlar.

Bunların arasında Rohonczy isiminde bir Macar da vardır.

Bu Macar delikanlısı, üç ay evvel Meksikada Baron Herzoz ile oturup kumar o-yunmuş ve bir çok para kazanmıştır. Baron zıyanlarını kapatmak için Macarı tekrar oyuna davet etmiş ve bu davetler tekerrür edip durmuş ve nihayet Baron 120,000 frank para kaybetmiştir. Hiç yoktan bü-yük bir servete konan Macar, Rohonczy bu para ile derhal devriâlem seyahatine çıkmağa kalkmış ve kararını tatbik ettiği gün başına bu kaza gelmiştir.

HERGÜN BİR FIKRA

Eşrefin evi

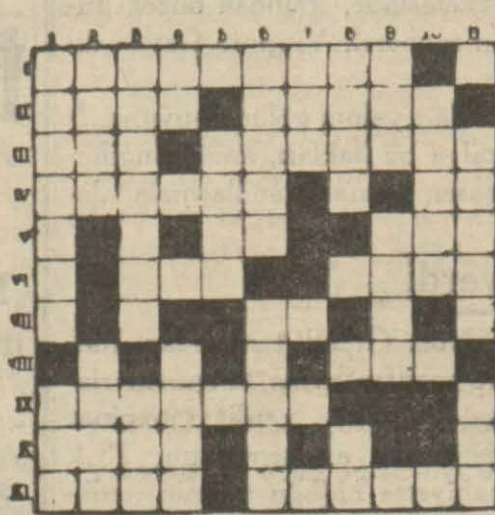
Zenginliği ancak kafasile gönlüne hasreden şair Eşref merhum gayet mü-tevazi bir evde otururdu.

Hakikatperestliği, sırasında kendi kendini dahi hicvetmeğe kadar vardı-ran bu büyük adam, bir gün, evinin pe-rişanlığını şu kit'a ile tasvir etti:

«Öyle bir dâri sefalet ki esafil duramaz:
«Ne şarap var, ne yatak var, ne yemek var, ne meze;
«Ezkaza haneme her kim ki gelirse, bilirim;
«Görünür çeşmine cennet gibi Dârülâ-ceze!»

Lâkin Eşrefin misafirperverliğiyle cömertliği bu kit'anın hakikatini ziyade-sile örtmekte idi.

BULMACA

Soldan sağa:

1 — Alâkadarların ellerindeki kuvvet, üçüncü şahıs. 2 — Hâlâ, besli. 3 — Bir, temas etmek. 4 — Zeki, kaba bir soru eda-tı. 5 — Yama, Pislik. 6 — Evlerin üstü, buğday. 7 — İşaret edati. 8 — Bir mev-sim. 9 — Kirli. 10 — Aptal, üçüncü şahıs. 11 — Birer birer, cesur değil.

Yukarıdan aşağıya:

1 — Gezme, demir kiri. 2 — Un süz-geçi, bir gün 3 — Söz, giz. 4 — Zaman, boynumuza takarız. 5 — Keder. 6 — A-

Napolyonun
129,310 franğa
Mal olan kılıcı

Napolyonun kullandığı bir kılıç Fransa müzesi nam ve hesabına bir Berlinliden satın alınmıştır. Bu kılıç, Biennais isimli meşhur bir kuyumcunun eseri olup kab-zası altından mamuldür. Fransa müzesi buna 90,000 frank vermiştir. Mütehasis-lara verilen hakkı huzurlar, aradaki muta-vassıt ve simsarların ücretleri de 30,000 frank tutmuş, kılıcı tesellüm etmek için gi-den kimselere 9,350 frank verilmiş ve böylece kılıç 129,310 franğa mal olmuş-tur.

Kral Jorjun eski bir mektubu

İngilterenin yeni Kralı Sekizinci Ed-vard İngiliz askeri müzesine elinde bulunan kıymetli evrakı vermiştir. Bu meyanda ba-basının harb esnasında Prens Dö Galin kumandanına yazdığı bir mektub da var-dır. Bu mektubda şöyle söylenmektedir:

«Oğlum, diğer zabitlerden hiç ayrı-mayın ve ona istisnai muamele yapmayın. Vatan evlâtları ölmek mecburiyetinde kal-dıkları zaman, oğlum da kanını seve seve verir.»

Dünkü Bulmacanın Halli:

Soldan sağa:

1 — Hilâliahmer. 2 — Afiyet. 3 — Lârisa, mata. 4 — Akaret. 5 — Fakt, tay. 6 — İm, ney. 7 — Bayar, 8 — Lâ, ak, a-za. 9 — İlk, balaban. 10 — Riayet, cin. 11 — Nakş, rabıt, o.

Yukarıdan aşağıya:

1 — Halife, Lira. 2 — İka, balık. 3 — Lirik, kaş. 4 — Abi, riya. 5 — Les, mak-ber. 6 — İtaat, ata. 7 — Kan, al, 8 — Hi-maye, acı. 9 — Ar, Âbit. 10 — Estek, iz'an. 11 — Atik, an.

İSTER İNAN İSTER İNANMA!

Lise talebesi olan bir genc kızın ağzından bize anlatıldı: «— Mektebde bir muallime var. Benim hocam değil. Tanı-mam, ismini bile bilmem.

Meğer o beni tanımış. Bu sabah benim bindiğim tramv-a-ya binmiş, görmedim.

İkinci dersteydik. Bir hademe geldi. Müdür muavininin oda-sından çağırıldığını söyledi. Gittim. Bu muallime orada idi. Yanında da bir arkadaş. Muavin yok.

— Niçin sabahleyin yerinizi vermediniz? Büyüklere hür-met nedir bilmez misiniz? diye, ikisi de bağırmağa başladı-

lar. Sınıfa geldim, üçüncü derste tekrar çağırıldım. Gene aynı şe-kilde paylandım. Akşam üzeri çıkarken koridorda arkadaşları-mın yanmda bir kere daha.»

Bütün suçu tramvayda etrafına değil, kitabına bakmak, bu yüzden mektebinin tanımadığı bir hocasının mevcudiyetini farketmemek olan bir talebeyi günde üç defa azarlayan, bunun için de ders saatini seçen muallimin bugünün hocası olabilece-ğine artık;

İSTER İNAN İSTER İNANMA!

ŞEHİR HABERLERİ

Karaburunda Görülen mayn Şamandıraymış

Dünkü gazeteler Karaburunda bir mayn görüldüğünü yazmışlardır. Bu haber yanlıştır. Görülen şey mayn değil, suların cereyanına kapılmış, al-elâde bir şamandıradır. Gazetelerin neşriyatı Liman İdaresini de telâşa düşürmüştü. Karaburuna bir motör yollanmıştı. Diğer taraftan da bir bahriye müfrezesi maynı tahrip için gönderilmişti. Fakat neticede bunun adı bir şamandıra olduğu görülmüştür.

Burgaz çamları bir sigara izmaritine kurban olmuşlar

Burgazadasındaki çamlıklarda bir yangın olduğunu yazmıştık. Yangın Ayanikola civarında Kürkçü başının hanesinin üst tarafındaki çamlıklarda çıkmıştır.

20 metre uzunluk ve 6 metre genişliğinde bir saha üzerindeki fundalıklarla dört beş çam ağacı yandıktan sonra itfaiye tarafından söndürülmüştür. Yangının oradan geçen bir yolcu tarafından fundalığa atılan sigaralardan çıktığı anlaşılmıştır. Bu yolcunun kim olduğu araştırılmaktadır.

Kızamık ve grip

Bazı mekteplerde kızamık görülmüş, İstanbul sıhhat direktörlüğü lâzım gelen tedbirleri almıştır. Hastalık son zamanlarda tamamen önü alınmış vaziyettedir. Havaların itratsızlığı yüzünden grip hastalığı da fazlalaşmış, fakat bir kaç gündünderi gripin de azalmakta olduğu görülmüştür.

Bir zehirlenme

Taksimde Hacı Ahmet mahallesinde 30 numaralı evde oturan 65 yaşında Hasan Nureddin uzun zamandan beri müptelâ olduğu hastalığı geçirmek maksadıyla fazla miktarda bademyağı almış ve tesemmüm ârazı göstermiştir. Hasan Nureddin Cerrahpaşa hastanesine nakledilmiş ve mideyi yıkanarak muhakkak bir ölümden kurtarılmıştır.

Almanya'da toplanacak Etibba kongresi

Haydarpaşa nümune hastanesi hariciye mütehasşısı operatör Feridun Şevket Berlinde toplanacak olan Etibba kongresine iştirak etmek üzere ö-nümüzdeki hafta Almanya'ya gidecektir.

Tabancalı kadın

Beyoğlunda Suterazisi sokağında oturan Mustafa ile karısı İclâl arasında bir kavga çıkmış İclâl kocası Mustafa'ya tabanca çekmiştir. İclâl hakkında tahkikata başlanmıştır.

Başiboş beygirlerin marifeti

Alâeddin adlı bir sürücü 2491 numaralı arabasını başiboş bir kenarda bırakmış, bir aralık arabanın beygirleri ürkmüş, Fatihte Fevzipaşa cadde-sinde alabildiklerine koşmaya başlamışlardır.

Bu sırada aynı caddeden Karagümrüğe gitmekte olan Edirnekapi - Sirkeci hattında işliyen 24 numaralı tramvay arabasına çarpmışlardır.

Tramvayda iki cam kırılmış, başka bir kaza olmamıştır. Hayvanları başiboş bırakan sürücü hakkında takibat yapılmaktadır.

Hiddetin zararları

Beylerbeyinde oturan Ahmet sarhoş bir halde evine gitmiş, kapının çabuk açılmamasına kızmış, yumrukla cama vurmuş, bileği kesilmiştir. Yarası ağır olduğu için Haydarpaşa nümune hastanesine kaldırılmıştır.

Tuhaf Bir Cürmümeşhut Hikâyesi

Memurla iş sahibi birbirlerini yakalattılar

Belediye polislerinden İbrahim arabacı Halile boş bir arsaya toprak dök-tüğünden dolayı bir ceza kesmiştir. Halil polis İbrahime cezayı geri alır - sa kendisini memnun edeceğini söylemiş, ve aralarında bu işi « liraya halletmeği kararlaştırmışlardır. Arabacı Halil pazarlıktan sonra doğru Fatihtan polis merkezine gitmiş ve polis İbrahimin kendisinden rüşvet istediğini söyleyerek cürmümeşhut yapılmasını istemiştir. Diğer taraftan İbrahim de Şehremini polis merkezine gitmiş arabacı Halilin kendisine rüşvet teklif ettiğini bildirmiştir. Her iki polis merkezi memurları cürmümeşhut yapmak için birbirlerinden habersizce tertibat almışlardır.

Polis İbrahimle arabacı Halil de kararlaştırılan mahalle gelmişler ve Halil ile İbrahimi rüşvet verip alırken cürmümeşhut halinde yakalamışlardır.

Bu sırada her iki polis merkezi memurları meydana çıkmışlardır. Bu vaziyet bütün memurları şaşırtmıştır.

Neticede İbrahim tevkif edilerek Sultanahmet birinci sulh ceza mahkemesine gönderilmiştir. Sulh birinci ceza mahkemesi İbrahimi serbest bırakmış ve evrakını da istintak daire-sine vermek üzere müddeiumumiliğe iade etmiştir.

Bekçiye dayak atan mahkûm oldu

Koca Mustafapaşada arabacı Beyazıt mahallesi bekçisi Hamdiyi dövmekten suçlu tapu memurlarından Bedri bir ay hapse, otuz lira para cezasına mahkûm edilmiştir.

Dün tevkif edilenler

Çarşıkapıda İstanbul kız lisesi talebelerinden Mebrûkeye sarkıntılık eden Behçet hakkında Sultanahmet ikinci sulh ceza mahkemesi tarafından tevkif kararı verilmiştir.

★ Doktor Hâminin evinde hizmetçilik yapan Nezahet evden 90 lira çalarak aşıkına vermiştir. Nezahet Sul-tanahmet sulh ceza mahkemesi tarafından tevkif edilmiştir.

★ Dün Üsküdar sorgu hâkimliği Halil ve İzzet isminde iki kişiyi tevkif etmiştir. Bunlar Kadıköy ve havalisinde muhtelif hırsızlıklar yapmaktan suçludurlar.

Bir ihtiyar kadını yaraladılar

Üsküdar'da Hasan ağa mahallesinde oturan 65 yaşlarındaki Hadika komşusu Ahmet tarafından ağır su-rette yaralanmıştır. Ahmet yakalanarak müddeiumumiliğe teslim edilmiştir.

Kız kaçıranların muhakemesi

Şilede Gülsüm ve Rukiye'yi kaçır-maktan suçlu Ali, İsmail, Efe Mehmet, Sadık, Ahmet, Çoban Ali, Ali İhsan, Sabri, Vehbi, Nevzat, ve Molla İbrahim'in duruşmalarına dün ağır ceza mahkemesinde devam edilmiştir. Müddeiumumî suçluların cezalandırılması istemiş, muhakeme suç-ların müdafaası için başka güne bırakılmıştır.

Şehir tiyatrosu artistleri Bursaya gittiler

Şehir Tiyatrosundan Behzat, Galip, Hâzım, Vasfi, Mahmut, Muammer, Emin Belig, Feriha, Mediha, Neyyire, Samiye, Semiha Yalova yo-liyle Bursaya gitmişlerdir. San'atkarlar Bursada Hülleci ile Tosun piyesini oynadıktan sonra döneceklerdir.

Belediye cenaze Teşkilâtı Yapıyor

İstanbulda şimdiye kadar cenazeler öldükleri bina dahilinde yıkanırdı. Son zamanlarda apartmanlar fazla-laştığı, apartman teşkilâtı da bu işe müsait olmadığı için cenaze sahipleri müşkülât çekmeğe başlamışlardır.

Bu müşkülâtı nazarı itibara alan belediye bir cenaze teşkilâtı yapmayı kararlaştırmıştır.

Bu teşkilâtın projeleri hazırlanmıştır. Pazartesi günü Şehir Meclisinde bu iş konuşulacaktır. Şehir Meclisi teşkilâtı kabul ettiği takdirde derhal faaliyete geçilecektir.

Cenaze sahibi teşkilâta müracaat ettiği takdirde en ucuz bir şekilde ve üç sınıf üzerinden bütün cenaze levazımı techiz, tekfin ve tedfin hazırlanacak, cenaze alayı tertip edilecek, ölüm döşeginden mezara kadar her şeyi bu teşkilât yaptıracaktır. Bu arada fıkara cenazeleri bedava kaldırılacaktır.

Umumî mezarlıklarda bu gibi cenazelerin defni için hususî yerler ayrılacaktır.

Bir muallim denize düştü, fakat kurtarıldı

Dün Sarayburnu önlerinde müessif bir kaza olmuş, bir muallim denize düşmüş, müşkülâta kurtarılmıştır.

Kaza saat 15 de Kadıköyüne gitmek üzere köprüden kalkan vapurda olmuştur. Vapur Sarayburnu önünden geçerken bordada durmakta olan Beyoğlu musevi lisesi muallimlerinden Golden Bereyin'in birden başı dönmüş, gözleri kararmış ve denize yuvarlanmıştır.

Kazayı görenlerin feryadı üzerine vapur durdurulmuş, derhal sandal indirilmiş, ve kazaya uğrayan muallim kurtarılmıştır. Fakat fazla su yutmuş olduğu için derhal tedavi edilmek üzere Haydarpaşa hastanesine nakledilmiştir.

Mimar Sinan ihtifali

Mimar Sinana yapılacak olan ihtifal için İstanbul Halkevinde toplanan komisyon bir program hazırlamıştır.

İhtifal perşembe günü öğleden sonra mezarı başında yapılacak, şahsiyeti ve eserleri hakkında sözler söylenilerek hatıraları yadedilecektir.

Ayrıca o gece radyoda bir de konferans verilecektir.

Birmanyalı nazır Ankaraya gitti

Bir müddettenberi şehrimizde bulunan Birmanya ziraat müsteşarı ile zevcesi dün akşam Ankaraya hareket etmişlerdir.

Nöbetçi Eczaneler

Bu gece nöbetçi olan eczaneler şunlardır:

İstanbul cihetindekiler:
Aksarayda (Etem Pertev), Alem darda (Abdülkadir), Bakırköyünde (İsteban), Beyazıdda (Belkis), Eminönünde (Beşir Kemal, Cevad), Fenerde (Emilyadi), Karagümrükte (Suad), Küçükpazarda (Hasan Hulûsi), Samatyada (Erofilos), Şehremininde (Nazım), Şehzadebaşında (Halil).

Beyoğlu cihetindekiler:
Galatada (Hilâl), Hasköyde (Halk) Kasımpaşada (Merkez), Sanyerde (Nuri), Şişlide (Şişli), Taksimde (Galatasaray, Vinkopulo).

Üsküdar, Kadıköy ve Adalardakiler:

Büyükdada (Şinasi), Heybelide (Tanaş), Kadıköyde Modada (Şihat), Pazaryolunda (Rifat), Üsküdar İmrhorda (İmrakor).

Muallim Cevdet için bir ihtifal yapıldı

Yakında hakkında bir kitap neşredilecek, inkılâp müzesinde namına bir kütüphane açılacak

Dünkü ihtifalde bulunanlar

Dün saat on dörtte İstanbul kız lisesinde geçenlerde vefat eden kıymetli muallim, M. Cevdet için bir ihtifal yapılmıştır. İhtifalde Cevdetin arkadaşlarıyla meslektaşları ve bir çok talebeleri bulunmuşlardır.

Evvellâ merhumun hatırasını taziz için bir dakika sükût edilmiş, ondan sonra sıra ile hayati, ilmî şahsiyeti, hususî ahvali hakkında uzun uzadıya sözler söylenerek bu ilim adamının Türk kültürüne yapmış olduğu hizmetler anlatılmıştır.

Cevdete hayatında lâyık olduğu mevkii verilmediğini söyleyen hatiplerden biri onun Arapça yazdığı bir eser için Almanyada müsteşirler tarafından bir kongre yapıldığı, eserle sahibi takdir edildiği halde maalesef

bizde onun şahsiyetinin hiç bir zaman takdir olunmadığını söylemiştir. Yakında çıkacak Muallim Cevdet ismindeki eserde bu kıymetli muallimin bütün hayatı baştan nihayete kadar yazılacaktır.

Mektepteki ihtifal bittikten sonra hep beraber merhumun mezarına gidilerek orada da ruhu taziz edilmiştir.

İnkılâp müzesinde muallim Cevdet kütüphanesi

İnkılâp müzesine «11000» cilt eser bırakan muallim Cevdet için hazırlanacak olan müzede kendi namına ayrıca bir kütüphane yapılmış ve «7000» kitabı muntazam bir şekilde buraya yerleştirilmiştir. Muallim Cevdetin Haydarpaşa lisesinde bulunan «4000» cilt kitabı da buraya nakledilecektir.

Beyoğlu Fransız Tiyatrosunda
Halk Opereti
Bugün matine 16 da
akşam 20,45 te
Zozo Dalmasla
FLORYA

Şehzadebaşı
TURAN tiyatrosu
Naşit - Helide
Bugün matine 15 te
gece saat 20,30 da
SEVDA PAZARI

Bugün MELEK sinemasında

Herkesin alkışladığı, beğendiği ve HEYECANLA takib ederek mevsimin en hissi, en GÜZEL FİLMİ BUDUR dediği:

DAVİD KOPERFİLD Bir çocuğun romanı

Fransızca sözlü Metro Goldwyn - Mayer filmi siz de mutlaka görmelisiniz. Ayrıca: Paramount dünya havadisleri: Pariste ölen Venizelosun cenazesi, FRANSA - URUGVAY futbol maçı vesaire..

Bugün saat 11 de tenzilâtli matine

MICHEL STROGOFF

Oynayanlar:

ADOLF WOHLBRUCK - CHARLES VANEL - COLETTE DARFEUIL

Bugün TÜRK Sinemasında

ilâhlar Eğleniyor

Meşhur Fransız edibi MOLIÈRE'in eserinden iktibasen vücuda getirilmiş büyük Fransız opereti

Oynayanlar: HENRY GARAT - ARMAND BERNARD - JEAN BIOTEL, FLORELLE, MARGUERITTE MORENO

Muazzam dekorlar, fevkalâde müzik, neşe, zevk ve Fransız incelikleri.

Bugün saat 11 de tenzilâtli matine

936 : BROADVAY MELODİ 936

Bir harika: Bütün dünya varyete ve orkestraları bir arada. Şaheser film. Ayrıca: FEDAILER ALAYI, Konrad Vayd ve yeni dünya haberleri

FERAİ Sinemada

Bugün SÜMER Sinemasında

Kadınların mabubü, güzel jönpromye ve altın sesli

JOSE MOJICA'nın

Enfes dansöz ROSITA MORENO ile beraber çevirdiği

SAADET GECESİ

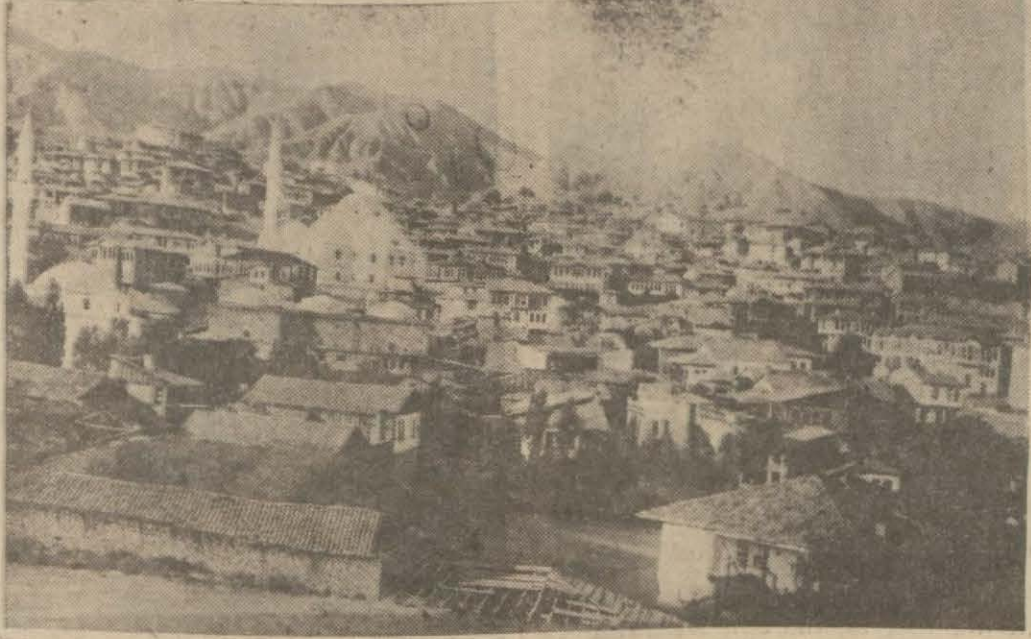
son filminde nefis aşk şarkılarını dinleyeceksiniz.

Paramount Jurnal'de: Bütün yeni son havadisler ve VENİZELOS'un ölümü ve cenaze merasimi.

MEMLEKET HABERLERİ

Tosyada Elektrik

Bundan Sonra da Bir Mezbaha Yapılacak, Bir de Ortamektep Yapılırsa Kazanın Bütün İhtiyaçları Karşlanmış Olacak

Tosyanın Umumi Görünüşü

Tosya (Özel) — Tosya 10,100 nüfuslu bir kaza merkezidir. Kasabada 2600 bina vardır. Tosya bol ve her çeşit meyva yetiştiren bahçeleri ile şöhrat bulmuştur.

Tosyada her yıl beş milyon kiloya yakın pirinç istihsal edilmektedir. Bilhassa İtalya piyasası Tosya pirinçlerini çok tutmaktadır. Tosya pirinçleri beynelmil İtalya sergisinde brinciliği almıştır. Kasabada Sümer bank tarafından işletilen bir çeltik fabrikası vardır.

Tosya kazası dahilinde iki binden fazla dokuma tezgâhı işlemektedir. Her tezgâh her gün bir top bez dokuduğuna göre Tosya tezgâhlarının günlük istihsalı iki bini bulmaktadır.

Belediye kasabanın gelişmesi için ça-

lışmaktadır. Yeni yangın havuzları yaptırmış. İtfaiye teşkilatını ikmal etmiştir. Şimdi de elektrik tesisatı yapılacaktır. Bunun için 40 bin lira sarfi kararlaştırılmıştır. Elektrik tesisatından sora da bir mezbaha yapılacaktır.

Şimdi Çangırı - Kastamonu postası Tosyaya uğrayarak geçmektedir. Bunun için hem yolcular kolaylık görmekte, hem de Tosya postası teahhürsüz gelmektedir.

Tosyada iki tane tam devreli, biri 3 sınıflı 3 ilk mektep vardır. Fakat bu mektepler ihtiyaca kâfi gelmemektedir.

Tosyanın bir orta okula ihtiyacı vardır ve bütün Tosyalılar bir orta mektep açılmasını temenni etmektedirler.

Yalvaçta Suçkığı Memba

Yalvaç (Özel) — Burayı İsviçre kasabalarına benzetenler çoktur. Sultan dağında Ağlayan baba denilen yerde «Su Çıktığı» adı verilen büyük bir kayanın içinden çıkan bu berrak su, bütün Yalvaç halkıyla civar köyler halkının içme suyu ihtiyacına cevap vermektedir.

Bu suyun daha Romalılar zamanında mükemmel kârgir borularla «Pisitia Antion» şehrine aktıldığı anlaşılmaktadır. Bu su yollarının harabeleri hâlâ durmaktadır.

Bu su membainin biraz ilerisinde, 120 metrelik bir şelâle yapmaktadır. Bu noktada 1000 beygirlik bir muhareke kuvvet elde etmek mümkündür. Bundan istifade edilerek bir elektrik santrali tesisi temenni edilmektedir.

Su çıktığı suyundan ancak membainde istifade etmek mümkündür. Çünkü su biraz ileride kirlenmekte ve halkın mühim bir kısmı bu kirli suyu kullanmak mecburiyetinde kalmaktadır. Belediyenin bu suyu demir borularla şehre akıtması bütün Yalvaçlıları sevindirecektir.

Yalvaçta Doktor Yok

Yalvaç (Özel) — On bin nüfuslu «Yalvaç» kazasının en büyük dertlerinden biri, doktorsuzluktur.

Aylardan beri burada ne bir hükümet doktoru, ne de hususî doktor vardır.

Hastalananlardan parası olanlar, 45 kilometre mesafede bulunan Akşehir'e gidiyorlar. Parası olmayanlar da Allah'tan şifa bekleyip duruyorlar.

Doktorsuzluk yüzünden eczane de kapılarını kapamak mecburiyetinde kalmıştır.

Münevver bir köylü kadın

Bayan Hâkime servetini bir mektebe bağışladı

Kastamonu — Devrekânî'nin Şeyh-bâli köyünden yeni Komşu oğlu soyundan Hâkime ölürken 40 altın lirasıyla 125 lirasını ve 100 lira değerindeki bir tarlasını köyüne yeni bir okul yapılmak üzere bağışlamıştır. Vilâyet bu hamiyetli köylü kadının arzusunu hemen yerine getirecektir.

Mürefte Bağcıları Şaraplarını Satamadılar

Mürefte (Özel) — Bu sene Mürefte ve Trakyada çok fazla şarap imal edilmiş, yaz geldiği halde daha el'an şaraplar satılamamıştır. Elleri milyonlarca kilo şarap bulunan bağcıları bundan bir müddet evvel Trakya umumî müfettişi Kâzım Dirige müracaat ederek, satılamayan şaraplardan soma çıkarılmasını ve bu somaların inhisar idaresi tarafından satın alınmasını rica etmişlerdir.

Bünyan Dokuma Fabrikası İşini Genişletti

Bünyan (Hususî) — Yünlü dokuma fabrikası, Kayserinin yanı başında olan küçük Bünyan'ın can damarını teşkil etmektedir. 1933 sonuna kadar iplik fabrikası T. A. şirketi namı altında çalışmış olan müessese, 1934 ortasındanberi, Sümer Bankın idaresi altında yenilenen tesisatı ve ilâve edilen makinelerle, modern bir dokuma fabrikası şeklini almıştır. Fabrikanın kullandığı işçi miktarı 1935 şubatında 53 kişi iken sene sonunda 84 e çıkmıştır. İşçilere ödenen ücretler ve ayrıca memurların burada bıraktıkları para, Bünyan'ın ekonomik bünyesinde çok hayırlı tesirler yapmakta ve sosyal hayatın gelişmesini hızlandırmaktadır.

Fabrikanın muharrik kuvveti, su ceryanından çıkarılan elektriktir. Aynı santralin istihsal ettiği elektrik Kayseri şehrini de aydınlatmaktadır.

Fabrikanın yünlü kumaş imalatı bir önceki seneye nisbetle artmıştır. Filhakika 1934 de 115 bin liralık kumaş imal edilmişken 1935 de imal miktarı 124 bin lirayı bulmuştur. İplik imalatı da 1934 de 43 bin kilodan 1935 de 65 bin kiloya çıkmıştır.

Piyasaya yapılan satışlar 1933 senesine nazaran 1935 de % 73 artmıştır.

Son sene zarfında yünlü dokuma endüstrisi sahasında görülen nisbi durgunluğa rağmen Bünyan fabrikasının bu vaziyeti pek memnuniyet verici telâkki edilmek lâzımdır.

İzmirin üzüm incir ihracatı arttı

İzmir, — Ticaret Odasınınca hazırlanan bir istatistiğe göre, çekirdeksiz kuru üzümün ihracatına başlangıç tarihi olan 16 Ağustos 1935 tarihinden 29 şubat 936 tarihine kadar İzmir limanından muhtelif yabancı memleketlere 65,946 ton üzüm ihraç edilmiştir.

Bu seneki ihracat geçen yıl ihracatından yarı yarıya fazladır.

İncir ihracatına başlangıç tarihi olan 20 ağustos 935 den 29 şubat 936 tarihine kadar İzmir limanından muhtelif yabancı ülkelere 35,786,5 ton incir ihraç edilmiştir.

Karamanda Yeni Spor Sahası

Karaman (Özel) — Spor sahasının şehre uzaklığı gözönüne alınmış Halk partisi istasyon civarında yeni bir saha yapılması için bir miktar para ayırmış, o civarda bazı tarlalar da satın alınmıştır. Saha 23 nisana kadar bitirilecek ve 23 nisanda zengin bir programla küşad resmi yapılacaktır.

Karaman Köylerinde Hastalık

Karaman (Özel) — Kızılyaka nahiyesine bağlı Başkışla, Bozgandak, Mastat, Mamuyan, Bardas, Işıklar, Durhayda köylerinde difteri ve kabakulak vak'alarına tesadüf edilmiş, hemen lâzım gelen tedbirler alınarak hastalık durdurulmuştur.

Türk - Fransız ticaret odası kongresini yaptı

Türk - Fransız Ticaret Odası idare meclisi azaları

İstanbul Fransız Ticaret Odasının (50) nci yıldönümü evvelki gün Mesajeri Maritim vapur şirketinin üç bacalı muazzam Patriya vapurunda İstanbul matbuat mümessilleri, Türkofis müdür ve erkânı, Ticaret odası, heyeti, Bilümm bankalar, gümrük liman umum müdürleri ve şehrimizdeki Fransız tüccar ve muteberanının iştirak ettikleri samimî bir öğle ziyafetiyle kutlanmıştır.

Galata rıhtımına yanaşmış bulunan bu güzel ve büyük vapura, davetliler, saat birden itibaren gelmeye başlamışlardır.

Az sonra, vapurun geniş yemek salonunda toplanan davetliler, samimî bir hasbihal arasında yemeklerini yemiş ve ziyafetin sonunda; evvelâ Fransız sefaretî maslahatgüzarı, sonra Fransız Ticaret odası reisi Lorand Rebul birer nutuk söyleyerek hazırunu selâmlamış, Türk ve Fransız ticaretlerinin günden güne azalan vaziyetini ehemmiyetle kaydederek münasebetleri pek eski ve tarihî olan iki memleketin bu hale bir an evvel çare bulmaları hakkında temennilerde bulunmuşlardır.

Urfada

Pamuk Yetiştirilmesi İçin Tecrübeler Yapılıyor

Urfa (Özel) — Urfa toprakları çok münbittir. Fırat nehrinden alacak bir kanal ile sulama amelîyesi icra edildiği takdirde, bu münbit topraklardan çok daha fazla istifade temin etmek mümkündür.

Ziraat dairesi bu hususta halka elinden geldiği kadar yardım etmektedir. Şehre 11 dakika mesafede bulunan Beykapısı civarında yaptırılan nümune tarlaları halka gösterilmekte ve elde edilen istifade misalleriyle arz edilmektedir.

Diğer taraftan halkı pamuk ziraatine teşvik için faaliyete geçmiştir. Bu faaliyetin eyi neticeler vereceği ve vilâyetimiz dahilinde de Adana pamukları cinsinde pamuk yetiştirilebileceği ümit edilmektedir.

Bigada Belediye İşleri

Biga (Özel) — Belediye programlı bir çalışma yapmakta, halk ta belediye işleriyle yakından alakadar olmaktadır.

Belediye şehirdeki hamamcıları, hamamlarında bir cemeân içinde tertüdiyor, amonyak, sargı, eczalı pamuk vesaire gibi ilâçlar bulundurmağa mecbur tutmuştur.

Millî müdafaa esnasında şehit düşen kaymakam Hamdi beyin mezarının yeniden yaptırılması için tahsis konmuştur, ve şehrin nüfusuna nisbeten pek dar olan bütçesiyle Dumlupınar okulunun gayri muntazam yolunu yaptırmış, sair caddeleri de tamire başlamıştır.

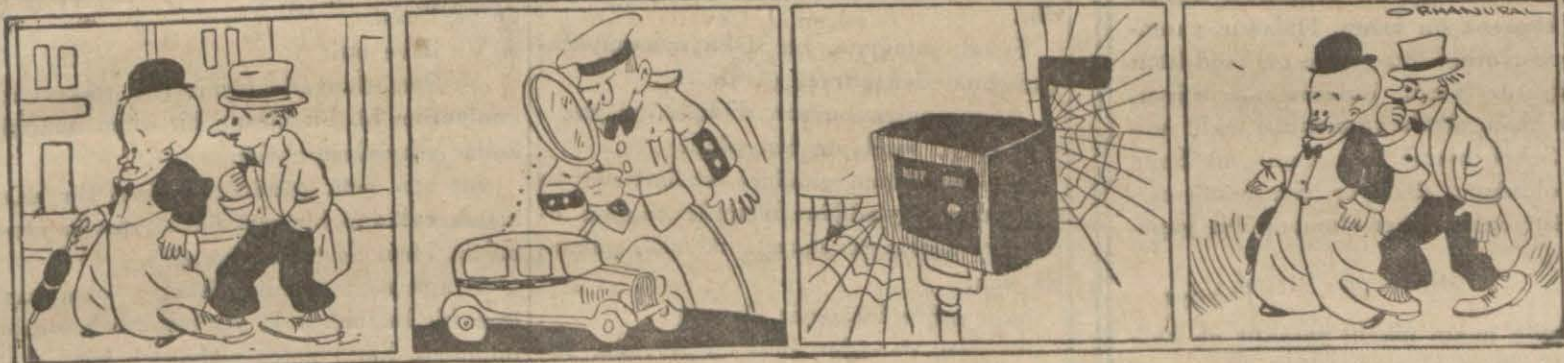
Bunlardan başka musiki birliği ve İdman yurduna da nakdî yardımda bulunduğu için bu iki müessesenin ilerleyişleriyle de alakadar olmağa başlamıştır.

Yakında şehir içindeki debağhaneler şehirden uzak bir yere kaldırılacak ve kasabanın o civar halkı, fena koku dinlemekten kurtulmuş olacaktır.

Yangın arozözü ile lüzum görüldükçe sokaklar sulanmakta, üstü kapalı arabalarla her gün sokaklar ve caddeler temizlenmektedir. Bazı esnafın halkı aldattığını nazarı dikkate alan belediye, bütün yanecek şeylere birer etiket koydurmuş ve bütün esnafa beyaz önlük giydirmiştir.

Şehirde kuduz yaratacak sahiptir bir tek köpek bırakmamış, hepsini itilâf etmiştir.

Pazar Ola Hasan B. Diyor Ki:

— Allah, Allah! Bu işe çok şaşım, Hasan Beyciğim!

... Muayene edilen otomobillerden 150 tanesinin..

... Taksi saatleri bozuk çıkmış! Ne dersin?

Hasan Bey — Ne diyeceğim? Köprü'nün iki başındaki, birbirine uymaz saatlerden örnek almış olacaktırlar!

Muhtelif memleketlerde kadının mevkii Seylanda koca ev işlerini yapmağa mecbur!

Tibette kanunlar kocası uzak yere giden kadınlara
muvakkat koca almak hakkını veriyor

Rene Dore isminde bir Fransız kadın gazetecisi tâ cenubî Amerikadan Tibete kadar dünyanın bütün memleketlerini dolaşarak buralarda yaşayan insanların nasıl sevişip evlendiklerine dair enteresan tetkikler yapmıştır.

Rene Dore diyor ki:
Seylanda

Seylan adasında erkek karısının ve kaynanası ile kaynatasının en sadık bir uşağı mesabesinde. Evlenir evlenmez hemen onların evine gidip yerleşmekte, bütün hizmetlerini deruhte etmektedir. Kendisinin hiç bir şey ve hattâ karısı üzerinde ufak bir nüfuzu yoktur. Kadın her zaman başka kocalar almak hakkını haizdir. Bunlar da evvelki gibi hizmetçilikte devam ederler. Ebeveyni vefat edince kadın kocalarının arasında en müstahakını seçerek aile reisliği tahtına çıkarır. Diğer kocaları yine hizmetçi vaziyetindedirler.

Seylanın bu zavallı kocalarının hukukunu himaye için kanunları da (1) vardır:

Bir kanunlara göre erkek karısıyla haftada ancak 24 saat bir arada yaşayabilir. Fakat beraber yaşadığı günün kendi üzerinde olan hizmetlerini de görmeğe mecburdur.

Erkeğin de müteaddit kadınla evlenmek hakkı vardır. Fakat hepsi için de aynı şerait tabidir.

Seylanda doğum fazlalığı bu suretle elde edilmektedir. Buranın erkekleri başka yerlerde olduğu gibi çalışıp para kazanmakla mükellef değildirler. Bunların vazifesi çocuk yetiştirmektir.

Tibette

Tibetin Kuan Lan dağlarının altındaki büyük yaylalarda güzel Tibet kızları çadırlar altında yaşarlar. Erkekler de iyi bir kısmet bulmak için toplu bir halde dolaşırlar. Ve rasgeldikleri kızların en hoşlarına gideniyle evlenirler.

Bundan sonra kız erkeği takip eder. O da kocası ile beraber erkek topluluğuna katılarak dağların, taşların, ırmağın arasında, göllerin etrafında, korkunç sahalarda dolaşır. Eğer kocası karısını aldığı çadırın önüne getirip bırakır ve tekrar dolaşmağa çıkacak olursa kadını muvakkat bir koca almaya hakkı vardır.

Bu muvakkat koca, asıl koca gelinceye kadar kadını kurtlardan, ayılardan ve daha muhtelif tehlikelerden

muhafaza etmek ve kar fırtınalarının yıktığı çadırını yapmakla mükelleftir. Asıl koca geldiği zaman muvakkat koca çadırı terkedip gitmediği takdirde şiddetle cezalandırılır.

Tahitide

Ebedî baharın hüküm sürdüğü Tahiti adasında evlenmek âdetleri daha gariptir.

Bir erke bir kızı sevince kız yalnız belli çiçeklerle örtülü olduğu, saçları omuzlarından aşağı dağınık ve başının üstünde bir demet yasemin bulunduğu halde bahçesinde müteaddit oyunlar yapar, sıçrar, oynar. Bu arada kendisini seyreden erkek nadir çiçeklerden bir hediye takdim eder. Bunun üzerine kız da erkeği takip eder. İkisi birlikte gidip sandala benzer bir şeye girerek ırmağın bir köşesine giderler, orada şarkılar söyleyerek balık avlarlar, sonra ormanın içine dalıp küçük çocuklar gibi sıçrarlar, hoplarla, burda meyva ve otlarla yaşarlar, birbirlerinden usanınca da ayrılırlar.

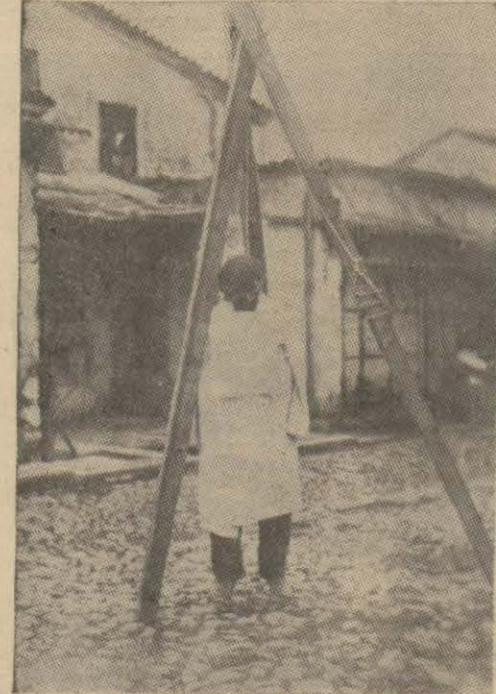
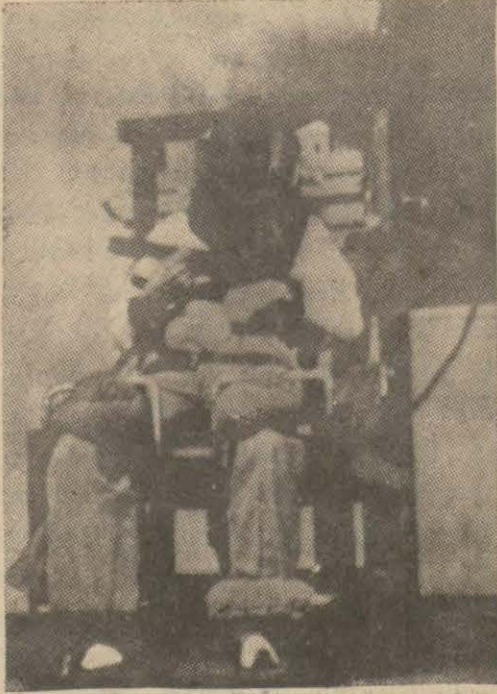
Laponyada

Laponyada evlenmek âdetleri daha gariptir. Orada erkek alacağı kıza kendisinin çok cesur bir delikanlı olduğunu isbat etmek vaziyetindedir. Bunun için denizin en fırtınalı olduğu bir gece de sandala girerek çalgın dalgalarla uğraşır, bu arada eğer boğulursa mesele kalmaz, eğer kurtulursa babası, anası ve kardeşleri arasında sükûnetle beklemekte olan nişanlısına gelir, bunları selâmladıktan sonra kızını almağa geldim. Bunun için denizin bütün azgınlıklarıyla uğraştım, der.

Fakat kızın babası damat namzedinden, cevap vermek için ufak bir mühlet ister, Bazan damada çok müşkülât gösterilir. O zaman erkek kızı alıp kaçarır.

HAUPTMANIN İDAMI MÜNASEBETİLE Bir hapishane doktorunun hatıraları

Mahkûm, asılacağı günün gecesinde, alnında çıkan ufak bir sivilce için belki yirmi defa bana gelmişti "sen bunu iyileştiremeyeceksen başka bir doktor getirt!", diyordu.

İdam usulleri türlü türldür. Bazı yerlerde bu iş elektrige gördürülür, bazı yerlerde tabancaya ve bazı yerlerde ipe... En iyisi acaba hangisidir?

Hauptman nihayet asıldı. Bu idam bütün Amerikada, en parlak Holivud yıldızlarının rağbetlerini kömür gibi karartan bir alâka uyandırdı. Aylarca süren Hauptman davasının ne hukukî, içtimai bakımdan tahlilini yapmak, ne de meraklı romanını yazmak bana düşmez. Benim, senelerce hapisanelerde vazife görmüş bir dostum vardır.

Nice idam mahkûmları tanımış, ve nice idam fermanları dinlemiş bir görgülü, bir bilgili ve bir duygulu fanidir o.

Aramızdaki lâf Hauptmandan açılmıştı. İdam mahkûmundan açılan lâf düğüne değil, sehpaya dayanır elbet.

Fakat lâf sehpaya dayanınca, ondan öyle şeyler dinledim ki, mevzu soğuk olsa, size anlatmadan duramayacağım.

O:

— Bana kalırsa, diyor, insanlar içinde bir defa değil, on defa asılmaya müstahak olanlar bile vardır.

Fakat bana kalmaz bu iş, ve doğru olan da bu işin sade bana değil hiç «kimse» ye kalmamasıdır.

Hem işin bu tarafını geçelim biz. İdamın cinayet olduğunu söyleyenler de var; lüzumundan bahsedenden, idamın bir cinayet olduğunu iddia edenlerin sözlerini yazmana herşeyden evvel sütunlar dar gelir!

Hem lâfın bu kısmı, işin ukalâca tarafıdır: Sıkır.

Bugün idam, bazı yerlerden kaldırılmıştır. Bazı yerlerde yapılır.

Fakat idam usulleri, hemen her yerde bir başka çeşid olur: Bazı yerlerde, adamın boynunu, keskin bıçakla uçururlar, bazı yerlerde kör baltayla.

Bazı yerlerde adamın canına fenni (1) şekilde kıyarlar, bazı yerlerde iptidai... Bazı yerlerde bu işi elektrige gördürürler, bazı yerlerde ipe. Bana kalırsa, bir mahkûm için en hayırlı usul, gazla yapılan idamdır!

Mahkûmu bir odaya kapatırlar. O, bir tecegini bilmediği hayatın tatlı rüyalarına dalar.

O sırada, adaletin merhametli eli, zehirli muhteviyatını mahkûmun odasına kusmaya hazır bulunan bir gaz borusunun anahtarını yavaşça çevirir.

Ve idam mahkûmu, kara akibetine rüyalarının tadını bile kaybetmeden uğrar. Bu ceza değil, nimettir adeta. Hani, ölümün bu türüsüne ben bile gönüllüyümdür.

Fakat yatağıma, bir daha uyanmayacağımı bilmeden girmek şartile...

Amma sakın bu son dediklerimi yazma: Hayır sahibinin bir çıkıp:

— Şu adamın gönlünü edelim! der ve geceyarısı söylediğim biçimde canıma okumaya kalkıştırsa ahirette iki elim yakanda kalır!

Bilir misin hikâyeyi: Deveye:

— Sen, demişler, inşi mi seversin, yokuşu mu?

Hörgüçlü mütefekkir, hiç düşünmeden cevap vermiş:

— Sırtımda yük olduktan sonra ikisinin de Allah belâsını versin.

Onun dediği gibi, sonunda ölüm ol-

duktan sonra en iyisinin Allah belâsını versin.

Dostum, kötü bir hayali kovar gibi elini salladı ve:

— Sonra, dedi, idam usulü hemen her yerde başka bir maksadla kabul edilmiştir.

Amerikada bir adamı sadece, cemiyeti muzır bir mahlûktan kurtarmak için idam ederler. Bu itibarla orada cezaya çarptırlan cesedi halka gösterilir.

Bazı yerlerde de idam sehpası ibret dersi veren müthiş, fakat terbiyetkâr bir kürsü makamında kullanılır.

İpte sallanan mor yüzlü bir ölüyü açığa bırakan adalet, fena niyetler güdenlere:

— İşte bak!.. Kanunlara kafa tutanların akıbeti budur! diyor, demektir!

Neyse... işin ilmi çıkmazına dalmıya gelim gene..

Adaletin, idam olacaklara karşı bir sürü lütfükhalkları (!) vardır:

Meselâ, hasta bir adam ipe çekilmez. Sana bu yüzen başımdan geçmiş bir vak'ayı anlatayım:

Bulduğum hapisede, bir idam mahkûmu vardı. Fakat adamcağızı bir türlü asıp ta, adaleti bir an evvel yerine getiremiyorlardı.

Cezasını çekebilmesi için kanunî evsafı (!) haiz değildi. Midesinde müthiş bir iltihap vardı.

Ve doktor, onu bu tehlikeli iltihap yüzünden ölmekten kurtarmak için olanca gayretini sarfediyordu.

Bir gün onun bu beyhude zahmetine acıyanlar:

— Yahu, dediler, ne diye bir idam mahkûmunu kurtarmak için çırpıp durursun? Nasılsa ölecek değil mi?

O, derin ve asıl manasını hâlâ unutamadığım bir eda ile:

— Ben, dedi, ne hatasını unuttuysun bu adamın hayatını kurtarmak mecburiyetindeyim. Bu benim vazifem.

Hükümet onu asar. O da onun vazifesi.

Ve ilâve etti:

— Herkes kendi vazifesinden mes'uldür!

Bana bir sigara uzatan dostum gülüyordu:

— Dikkat kesildim amma, onun gülüşündeki bariz isyanın hakiki hedefini seçemedim.

O, dalgınlığımı hoşnutsuzluğuma vermiş olacak ki:

— Bizde bu işin güldürecek hikâyeleri de var! dedi.

Ve ilâve etti:

— Ben, dünyada hiçbir şey tasavvur etmiyorum ki, bir insanı, bir idam hükmü kadar acayıpleştirebilsin.

Bir ana getir gözünün önüne. Bir ana ki tek evlâdını bir saat önce toprağa vermişti. Hem de telile, duvağıle.

O ana artık kendine hâkim olamıyan öyle bir bedbaht ki yürüyebilmek, oturabilmek, hattâ nefes alabilmek için, etrafındakilerin muavenetine muhtaçtır.

Ve ben eğer sana, böyle bedbaht bir ananın bile sehpaya götürülen bir idam mahkûmuna nisbeten şuurlu kalacağını söylersem hiç kuşulanma.

O, ölüme doğru adım adım giden mah-

kûm, yarı hayvan gibi garib bir mahlûk kesiliyor.

Bakıyor: görmüyor. Dinliyor: duymuyor. Duyuyor: anlamıyor.

Onun gözlerine bir lâhza bak: Eğer kâinatın en ürpertici faciasını seyretmiş gibi sarsılmazsan asılmıya razıyım!

Sonra Parricide derler, baba katilleri vardır. Onları sehpaya, yalınayak, ve taahhüleri kadar kara bir gömlekle götürürler.

Onların içinde benim bildiklerim, dünyaya gelmiş insanların belki en temizleri diler.

Fakat ne yapalım ki, cahildiler. Hem de bir insan, hele bir baba öldürmenin çok fena birşey olduğunu bile bilmeyecek kadar cahil.

Onlar içinde öylelerini bilirim ki, masum gözlerle, kendi asılışlarını, adeta bir mesire oyunu gibi zevkle setretmişlerdir.

Ve neye uğradıklarını bile anlıyamadan ölmüşlerdir.

Dostum, sigarasını dudaklarındakinden tazelerken sordu:

— Bilmem anlatabiliyor muyum? Sonra acı acı güldü:

— Bunlar değildi ki benim sana diyeceklerim! Ben sana bu işin güldürücü taraflarını anlatacaktım.

İdam mahkûmları içinde de ender tipler vardır tabii. Ben bu tiplerden bilhasaba bir tanesini hiç unutmam.

İdam kararını giymişti. Asılacağını biliyordu. Buna rağmen de, neşesinden bir dirhem kaybetmemişti. Sehpaya götürüleceği günün gecesinde, alnında ufak bir sivilce çıkmış.

Telâşını görseydin şaşar kalırdın. Havadan nem kapan titiz meraklıları gölgede bıraktı o gece.

O sinek ısırığı için bana tam dört defa geldi:

— Hazret... diyordu. Bu çibani geçirmenin çaresini bul. Ben bu başı, devletin sehpasında sallanacak ip için saklıyorum. Senin gibi boşuna gezdirmiyorum!

Ben oraya böyle sivilceli alınla değil, açık alınla çıkmak isterim. Sen çare bulamıyacaksın, usta bir doktor çağırt. İyi etsin bunu sabaha kadar!.

Bu adam ertesi gün sehpaya, düğüne gider gibi güle oynuya gitti. Onun hareketlerini bir nevi cinnet sayacaklar da vardır elbet.

Sana bu kadar yeter bugünlük. Hem bu netameli bahiste fazla söyletme beni. Yalnız, birşey daha söyleyeceğim: Hem de mühim birşey. Onu muhakkak yaz.

Eğer göze görünür de, nazarı itibara alınırsa, ileride asılacaklar, ahirette elimi öperler.

İdam sehpasındaki ipin düğümü; mahkûmun ensesindeki ukde hayatiye üzerine gelmelidir. Aksi takdirde ölüm, çok işkenceli olur.

Avrupada, bu işi mütehasıslar görür. Biz de ise mümaresesiz Çingenerler.

Bu itibarla, bizde idam azdır diyip geçmemeli, ve mütehasıs getirtmeli, yahud Çingenerlere bu mühim noktayı öğretmeli!

Naci Sadullah

GÖNÜL İŞLERİ

Arkadaşlığımız Sevgiye Döndü

«İş ve yol arkadaşım bir genç var. Bununla hakikaten senelerdenberi iki arkadaşız. İşe beraber gider, beraber döneriz. Bir rahatsızlığım olsa ilk defa yardma koşan o olur. O hastalansa ilkönce beni arar. Geçende işimde bir kriz geçirdim. Bu arkadaş beni doktora götürdü. Orada gösterdiği telâş ve alâka dikkatimi çekti. İlk defa onun beni sevdiği şüphesi üzerimde durdu. Bir an gözlerimiz karşılaştı ve anlaştı. Arkadaşlığımız sevgiye inkılâb etmişti. Fakat ben bir türlü bu değişikliğe razı olamıyorum. Onu da arkadaş olarak muhafaza etmek istiyorum. Ne dersiniz?»

Kadıköy: Naime

Hâdiseler insanların arzularına göre cereyan etselerdi çok iyi olurdu. Fakat istediğimiz zaman yağmur yağdıramıyoruz. Cemiyetin gidişi önüne sed çeke-

miyoruz. Bunun gibi kalbimize de her vakit hâkim olamıyoruz. O bildiğini yapar. Sevdiği gün artık irademizin kıymeti kalmaz. Hele arzu ve hevesimizin bu işde hiçbir rolü olamaz. Kadın ve erkek arkadaşlıkları ekseriya bu neticeyi verir. Bunu evvelden tahmin edebilirsiniz.

★

«Mahallemizde bir genç beni istiyor. Ben kimsesiz bir kızm. Halamın yanında oturuyorum. Bu gençle bir müddettir sevişiyoruz. Şimdi birleşmemizi istiyor, fakat imam nikâhı yapmamızı teklif ediyor. Sebeb olarak ta imam nikâhının kâfi olduğunu söylüyor. Ben resmî nikâh istiyorum. Razi olmuyor. Ne yapalım?»

Fahriye

Bugün imam nikâhı yasaktır ve kânenun muteber değildir. Resmen nikâh dairesinde nikâhlanmazsanız nikâhın hükmü yoktur. Onun için bu gencin sözüne kanıp kendinizi tehlikeye atmayınız.

TEYZE

Uzak Şark hâdiselerinin İyüzü

“Japonya, İngiltere ile harbetmeğe mecburdur!,”

Bir Japon zabiti yazdığı kitapta “böyle bir harp ergeç olacak,” diyor ve vaziyet bu Japon zabiti gibi düşünenlerin az olmadığını gösteriyor

Mançuri hududlarını muhafaza eden Japon askerleri

— 1 —

Cihan hâdiseleri, birbirine girift olmuş bir halde, adeta yıldırım süratle inkişaf ediyor. Şu veya bu mesele hakkında daha dün edindiğimiz kanaatler, bugün için artık eskimiş telâki ediliyor. Fakat bütün bu kaynaşan, şeklini değiştiren hâdiseler içinde, dün de, bugün de, yarın da ehemmiyetini muhafaza eden ana meseleler vardır. Bunlar, zaman zaman şerkillerini değiştirirler bile, bunları doğu-ran sebebler baki kaldığı müddetçe, muhtavalar gene aynıdır. Diğer, ikinci derecedeki meselelerin istikameti bu ana meselelerin temayüllerine göre tayin edilir. İşte, cihan içinde kaynaşan bu ana meselelerden birisi de, Uzak Şarkta bir taraftan İngiltere - Amerika, diğer taraftan Japonya - Amerika, Japonya - İngiltere arasındaki rekabettir. Biz bu yazımızda, daha ziyade İngiltere - Japonya rekabeti üzerinde duracağız.

Bugün bütün gözler daha ziyade Sovyet - Japon, Çin - Japon gerginliği üzerine toplanmış bulunuyor. Japonyadaki son askerî isyandan sonra Japonya'nın yalnız Sovyet ve Çin düşmanlığı beslediğini zannedenler var. Hâdiseleri böyle birbirinden ayrı görmek, birbirleriyle hiç batabılamadığını zannetmek büyük bir hatadır. Japonların tek başlarına Sovyetlerle silâhlı bir çarpışmayı göze almalarına imkân yoktur. Bu itibarla Japon - Sovyet işi, çabucak bir dünya işi halini almak istidatını gösteriyor. Halbuki her dünya işi, İngiliz işidir.

Diğer taraftan Japonların Çine karşı hareketleri de yalnız bir Çin işi - Japon işi telâki edilemez. Çünkü Çin işi aynı zamanda hem Hindistan işi, hem de gerek doğrudan doğruya, gerekse dolayısıyla bir İngiliz işidir. Bunun için Japonya'nın karşısında ne yalnız Sovyetler, ne de yalnız Çin vardır. Bugün Japonya'nın adım başında karşılaştığı en tehlikeli düşman, bütün heybetle, bütün azametle Büyük Britanya imparatorluğudur. Son zamanlara kadar sinsi sinsi şunu veya bunu siper yaparak iş gören bu muazzam kuvvet, bugün bütün kudretle Japonya'nın karşısına dikilmiş bulunuyor. Japon emperyalizmi de bunu bildiği ve gördüğü için artık bakla-yağı ağzından çıkarmakta bir mahzur görmüyor. Kâh iktisatçıların, kâh askerlerinin ağzından Japonya'nın ergeç İngiltere ile harp yapmağa mecbur kalacağını aşıktan açığa söylüyor. [*]

İngiltereye bir ihtar

Nitekim son zamanlarda Japonya'da bu fikirlerin ifadesi olan çok dikkate değer bir kitap çıktı. Japon deniz zabıtlarından Tota Ishimaru - Tata Isimuri tarafından yazılan ve «Japonya İngiltere ile harbetmeğe mecburdur» serlevhasını taşıyan bu kitap derhal Londrada İngilizce tercüme edildi. Kitap, gayet açık bir surette Japonya'nın genişleme emellerinin İngiliz menfaatlerine çarpıştığı ve bu çarpışmanın ergeç İngiltere ile Japonya arasında bir harp doğuracağını anlatıyor. Tota Ishimaru'ya göre Japonya ile Amerika arasındaki ziddiyet yavaş yavaş ikinci plâna geçmekte, yerini de İngiliz - Japon tezadlarına bırakmaktadır. İngiltere ile Japonya arasında «ekonomik hakimiyet için yapılan bu mücadele Japonya'nın hem genişle-

[*] «Japon must fight Britain», by Lt. Comdr. Tota Ishimaru, translated by Insturorcapt. G. V. Rayment, Hurot and Blackett Ltd, London.

me, hem de inkişafını çok yakındır alâ-kadar ediyor. Bu mücadele, İngiltere için olduğu kadar Japonya için de ölüm, dirim kavgasıdır.» (Sahife 88)

Muharrir bu kitabında, bu müstakbel İngiliz - Japon harbinin muhtemel neticelerini tahlil etmekte ve İngilterenin mağlûb olması için lazım gelen bütün şartların mevcut olduğunu söylemektedir. Muharrir bu müstakbel harp üzerinde fikrini yürütmekte ve Hindistanı tavizat olarak Sovyetlere vermek şartile onları da bu İngiliz aleyhtarı harbe sürüklemek muvafık olacağını ileri sürmektedir.

Muharrir, kitabının diğer pasajlarında teknik teferruata girişmekte, anı bir başlıkla İngiliz filusunun nasıl batırabileceğini, Avustralya ile Yeni Zelandın nasıl işgal edilebileceğini mufassalân izah etmektedir.

Muharrir göre bu kitap, İngiltere için bir ihtar. Meselenin barış yolile halli de kabildir. Fakat bunun için de İngilterenin bütün Japon isteklerini kabul etmesi lâzımdır.

Tabii bu kitabın, yalnız Isimurinin kanaatini taşımaktan çok uzaktır. Japonya'da Isimuri gibi düşünen insanlar pek çoktur. Japonya'yı, Tata Isimurinin ağzile bu kadar sert ve bu kadar açık konuşuran sebebler nelerdir? Bunu anhyabilmek için son dört sene zarfında Uzak Şarkta cereyan eden hâdiseleri hatırlamamız lâzımdır.

Uzak Şarkta devletler

1931 senesinde Japonlar tarafından Mançurinin işgali, Amerikalıların, deklâratif olmakla beraber, şiddetli bir protestosunu mucib olmuştu. Halbuki İngiltere, bu mühim hâdiseye karşısında gösterdiği alâkasızlıkla, adeta Japonların bu hareketini kolaylaştırmış oluyordu. İngilterenin bu tarzı hareketi aynı zamanda, bir taraftan İngiltere - Amerika arasındaki rekabetin şiddetini gösterdiği gibi diğer taraftan da İngiliz burjuvazisinin o zamanlar Sovyetlere karşı güttüğü fena niyetleri de açıkça göstermektedir.

1932 senesi ilkbaharında Japonların Şanghaya hücumları, emperyalistler arasındaki ziddiyetleri bariz bir şekilde keskinleştirmişti. Fakat Japonya'nın ricatı (ordusunu çekmesi) Japonlarla İngiltere arasındaki zımnî anlaşmayı bir defa daha açığa vurmuş oldu. Bu anlaşma sayesinde, ki Japonya Akvam Cemiyetinin Mançuri işgalini tanımasına kararına karşı tam bir istihfafla mukabele etmek ve Akvam cemiyetinden çekilmek cesaretini kendinde buldu. İngilterenin Japonya'ya karşı takib ettiği ve Saymonun avukat şahsiyetinde temsil ettiği uzlaşıcı siyaset, o zamanlar adeta tecrid edilmiş bir vaziyette olan Amerikada çok fena tesir yapmıştı. Huver zamanındaki gürültülü Japon aleyhtarı deklârasyonlar, Ruzvelt zamanında, sessiz, fakat korkunç bir silâhlanmağa yerini terketti.

Japonya'nın 1933 senesi şubatında şimali Çini işgali, Japonya'nın bu iki korkunç rakibi (Amerika, İngiltere) nin en ihtilâflı bir zamanında ve bunlardan her ikisinin de mutlak lâkaydisi gibi şartlar altında cereyan ediyordu.

Japonya bütün Çin üzerinde hakimiyet iddiasında bulunmağa başladığı zaman da vaziyet değişmemişti. (17 nisan 934 tarihindeki deklârasyon). Bilâkis, her defasında olduğu gibi bu defa da İngiltere, Amerikanın protestosuna iştirak etmemiş, Amerikayı yalnız bırakmıştı.

A. Kartal

(Arkası var)

— En kuvvetli şair, romancı ve hikâyecimiz kim —

Halit Fahrinin cevabı

“Bizim yetiştirdiğimiz bizleri inkâr eden delikanlılar... Ne yapalım ki zabıtai ahlâkiye gibi bir zabıtai edebiye yok!,”

Aldığı soy adıyla şairliği, soyundan geleceklerin yedihişarlarına maleden Halid Fahri:

— Şiirde, diyor, Faruk Nafiz, Yusuf Ziya, Orhan Seyfi...

Romanda Reşad Nuri, Falih Rifki, Mahmut Yesari, Yakup Kadri ve Peyami Safa...

Hikâyede de Ömer Seyfeddin...

Gülüyorum:

— Ben sadece üç isim istedim.. Ve siz saymadık ad bırakmadınız!

O da gülüyor:

— Başka çare yok. Çünkü her birinin, diğeriyle mukayese edilemeyecek kadar başka kuvvetleri var. Bu mukayeseyi yapamayınca birini diğerlerine tercih imkânı kalmıyor. Ve bu imkân kalmadığı içindir ki sorgularımıza birer isimle karşılık veremiyoruz.

Fazla ısrar etmemek mecburiyeti karşısında, bu zayıf ric'at hilesine kanmış görünüyorum. Ve bahsi değiştirerek:

— Siz, diyorum: Hececilerden sonra kim geldi? Sualiyile ortahğı birbirine kattınız. Bu sorgu, şöhet ihtira-sıyla yanan delikanlıların yüreklerindeki isyan dinamitini fitilledi. Şimdi aktarlarda satılan kaldırım fişekleri gibi patırdayıp duruyorlar.

Bu husustaki düşüncelerinizi söylemeniz barî?

O:

— Ne düşüneceğim? diyor. Bütün aklı başında insanlar gibi bu zavallı megaloman çocuklara acıyorum.

Hem onlarla meşgul olmak, bence, bizden ve sizden ziyade tababeti ruhiye mütehasşalarına düşer.

Çünkü onların kalemlerinin aczi dillerinde de seziliyor. Hiç birisi, hiç bir şeye bağlı değil.

Ve hepsi de, edebiyatın o durdurulmaz akışı önünde birer şöhet haramisi gibi dikilip, asıp kesmekten bahsediyorlar!

Ve eserleri edebiyat tarihine kök salmış san'atkarların şöhetlerini böyle azılı naralarla boğabileceklerini vehmediyorlar.

Hem ne tuhaftır ki bu biçareler, Türkçeyi bugünkü bekâretine kavuşturan bir nesli, şiirde Yusuf Ziyayı, Orhan Seyfiyi, Faruk Nafizi, ve nesirde Reşad Nuriyi inkâra yelteniyorlar.

Bu arada, bizden öncekilere de kuru sıkı bir yayılım var: Meselâ hasbalarım, Halid Ziyanın «Mavi ve Siyah» gibi romanlarını yazıp ta neşretmeye te-nezzül bile etmezlermiş. Yazdıkları şiirleri ortaya çıkarışlarına bakınca bu iddialarına hiç şaşmadım.

Çünkü ancak, o kafiyeleri bile bozuk hezeyanları:

— Eserim! diye ortaya çıkarabilecek kadar hicaptan mahrum olanlardır ki mesanelerine biriken amonyağı, «Mavi ve Siyah» gibi edebî âbidelerin diplerine boşaltırlar!

Ne yapalım ki,

«Zabıtai ahlâkiye» gibi, bunları kullaklarından tutacak bir «zabıtai edebiye» yok.

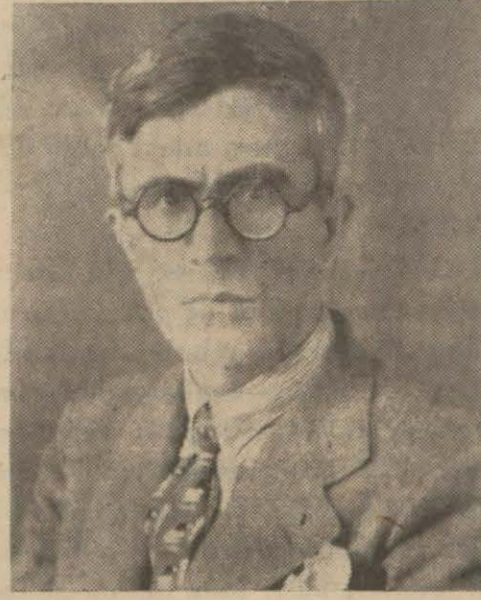
Onların bu kabil iddialarına göz gezdirirken kendimi, cüceler memleketinde bir gulliver sanacağım geliyor.

Meselâ içlerinden birisi:

— Eğer, demiş, boynumuz üzerinde bir kafamız olmasaydı bile, biz, Halid Fahri kadar tiyatro, ve Reşad Nuri kadar roman yazabilirdik.

Kendi yazdıkları cümleler, bu saçmaya ne güzel bir cevap teşkil ediyor.

Onları okuyanlar görüyorlar ki, boynuları üzerinde kafa taşımayan beyinsizler için roman yazmaya değil, iki lâkırdayı bir araya getirmeğe bile imkân

Halit Fahri

yoktur.

Sonra hep birden bağıyorlar:

— Şaheserler yaratacağız! Mucizeler göstereceğiz!»

Bu acıip naradan da anlaşılıyor ki, bu biçareler, hokkabazlıkla, küfür ve inkârla yaratılacağını sandıkları şaheserlerin ancak derin duyu, derin düşünce, ve bilhassa derin kültür temelleri üstüne kurulabileceğini bile bilmiyorlar.

Fransızca kitap kataloğlarında gördükleri, ve hocalarından işittikleri büyük garp ediplerinin isimlerini yerli yersiz, yalan yanlış kullanmayı, bilgisizliklerini gizlemeğe kâfi bir marifet sanıyorlar!

Biçare, «Marcel Proust», zavallı «Andre Gide», fakir Pouchkine ve bigünah Dostoievski, bu buram buram cehalet kokan ağızlara sakız oldu.

Halbuki içlerinde öylelerini biliyorum ki, eğer «Avoir» filini doğru tasrif edebilirlerse, önlerinde el pençe divan durmağa razıyım.

Acaba bu delikanlılar, ikide birde isimlerini geveledikleri Rimbaud'ları, Baudelaire'leri, yaldızlı karamelâ kâğıtlarındaki sokak manileri gibi kolayca anlaşılır mı sanıyorlar,

Hem farzımuhal olarak, bir an için kabul edelim ki bu ağızları süt kokan dâhiler, bütün garp edebiyatını, yumuşak bir lokma gibi yalayıp yutmuşlardır. Vaziyet böyle olsa bile, bu bilgilerini davul zurnayla ilân etmekte ne manâ var?

Mademki okuyorlar. Mademki okuyacaklar, ve mademki sonunda da o eserlerini okudukları dâhileri cüce bırakacak şaheserler yaratacaklar, bizi inkâr etmelerine ne lüzum var?

Bizi bırakıp kütüphanelere saldırınsınlar. Hazır Yahya Kemal gibi bir de hoca bulmuşlar, etrafını çevirip istifadenin yollarını arasınlar.

Halid Fahrinin dudaklarında, çok ince bir istihza kıvrıldı:

Naci Sadullah

Hayatta Gördüklerimiz
100 paralık hamsi balığı

Gazetemden verilen bir işi takip ediyordum. Eyübün uzak bir köşesinde küçük bir kulübeye girdim.

Baskı, karanlık bir oda. Tahtaların üzerine yayılmış bir yatak. İçinde soluk yüzlü bir kadın yatıyor.

— Hasta mısınız? diye sordum.

— Hayır, dedi. İki çocuğum oldu.

«20» gün oluyor.

Çok halsiz görünüyordu. Karnı açmış. Komşusu patates pişirip getireceğini bekliyor.

Konuştuk:

— Kocanız yok mu?

— Var.

— Çalışmıyor mu?

— Yahya Kemal dedim de aklıma geldi: Bu gençler içinde, ulusal şiiri, — tıpkı biletçinin kontrol kâğıdını imzalayan tramvay espenktörü gibi — ayak üstünde karalayan bir dâhi var: Behçet Kemal...

Bu delikanlı:

— Ah uluş, ah Ankara, ah köylü, ah Demir ağ, ah çelik uçak, diye sözüm ona inkılâp şiirleri yazar. Ve bir düzüne «ah» ı böyle kervan gibi ardarda dizince karşısına geçer. Yarattığı kâinatı seyreden «Allah» gibi koltuk kabartır.

Bu çocuk şimdi Yahya Kemal'in «Rindlerin ölümü» şiirini methediyor, ve Saadâbad kıyısındaki nedimane gazellerini alkışlıyor.

Ve ne tuhaftır ki, aynı delikanlı, bundan bir kaç yıl önce, (yani dehâsının ilk inkişaf devrelerinde) Saadâbad harabesini topa tutmuştu.

Ve Yahya Kemal'in başlarına hoca kesilişinden sonra Lâle devrini gönüllerde göğe çıkarmaya çabalyor.

Hele «Rindlerin ölümü» nü medhe-dişine şaşmamak elimden gelmedi. Bu şiiri biz beğensek neyse. Çünkü güzel dir, ve divan edebiyatından süzülmiş sekiz damla, bu şiirde sekiz mısra olmuştur.

Fakat a efendiciğim: Bu şiir, tamamiyle mîstik bir şeydir. Ve onda ölümü sevdiren, ahreti düşündüren bir lezzet vardır. Ulusal şairlikle, ulusal rejim sevgisiyle bu tezadı nasıl telif etmeli?

Anlaşılan bu çocuk, edebiyat sahasında hem inkılâpçılığı, lâikliği, cümhuriyetçiliği kimseye bırakmıyor, hem de eski saltanat devirlerinin imrentisile sulanan ağzını şaplattıyor.

Sonra da, Türk şiirinin yakasını Osmanlıcanın pençesinden kurtarmış, ve rejimin davasını kendisinden çok önce şiirleştirmiş bir nesle pala sallamak istiyor.

Ve ne gariptir ki, bunu yaparken, oturduğu dalı kestığinin farkında bile değil.

Çünkü ulusal şiirin ilk sesi, hececilerin yüreklerinde ve dillerinde şiirleşmişti. Ve kendisi biz hececilere ancak bir teşekkür borçludur. Eğer iki düzgün mısra yazabilmişse, bizim verdiğimiz örneklerden ilham almıştır.

Ayrılmaya hazırlanırken sordum:

— Onlardan birisi: «Hececilerin eserleri nerede?» diye soruyor. Buna ne buyrulur?

Halid Fahri güldü:

— Eserlerimiz mi? İşte kendileri meydanlardalar ya...

Ne yazık ki onlar, eserlerimiz içinde en beğenmediklerimizdir. Çünkü bizi çok fena taklid ediyorlar!

Naci Sadullah

AK DENİZ KİMİN?

"Tarihî tefrika", No. 6 YAZAN: KADIRCAN KAFILI

Venedikliler, Mısır Sultanına her sene 8000 altın vergi vermekte idiler

Venedikliler Rumelideki Hırvat, Boşnak, Arnavut ve Rumları isyana teşvik ettiler. İran şahına elçi göndererek Türklere karşı ittifak teklifinde bulundular. Fakat bu son iki teşebbüs te fayda vermedi.

★

— 4 —

Kıbrıs Adası...

Kıbrıs adası İskenderon körfezinden Giride doğru giden bir yunus balığını andırır. Akdenizdeki yedi tane büyük adanın üçüncüsü ve en güzeldir. Uzunluğu 132, genişliği 70 ve çevresi 650 mildir. Şarkında İskenderon körfezine doğru uzanan Sent Andre ve garbında Arnavut, şimal ve cenubunda da Poyraz, Kormakiti ve Kato burunları vardır.

Kıbrıs adası tarihin ilk devirlerinden beri büyük şöhret kazanmıştır. Mitolojiye göre Santor denilen yarısı insan ve yarısı at olan masal mahlûkları burada doğmuşlardır. Deniz kızı Miiz'ler burada yaşadılar ve onun kıyılarında dünyanın en güzel şarkılarını rebablariyle çaldılar. Yunanlıların güzellik mabudesi Venüs kendisi için göz yaşı döken Adonisi tekrar orada buldu.

Kıbrısın çok verimli bir toprağı vardır. Şarabı kadar buğdayı da meşhurdur. Çamlıkları, bağları, zeytin ve incir bahçelerinin eşi pek az bulunur. Göklerinde sayısız güvercinler uçuşur.

Feylesof Solon ve Zenon ile hekim Apolionyüs, Demetriyüs, Ksenefon orada yaşadılar.

Dünya kurulalı herkes buraya göz koymuştur. Batlamyüs zamanında Mısırlıların, Keyhusrev ve Keygâvüs zamanında İranlıların, büyük İskender zamanında da Yunanlıların ellerine geçti. Romalı Sezar onu Arsinoe'ya hediye etti. Ondan sonra Şarka hâkim olan Romalı Mark Antuvan ise sevgilisi ve Mısır Kraliçesi Kleopatra'ya verdi. Roma İmparatoru Trayan zamanında Yahudilerin istilâsına uğradı. Emevîler'in saltanatı sırasında 627 de bir Arap donanması oraya asker çıkardı, fakat adayı ellerinde bulunduran Bizanslıları kovamıyarak vergiye bağladılar.

Üçüncü Ehli Salip zamanında İngilizler Kralı Aslan yürekli Rişar, gemilerle Akâya gidiyordu; fırtınaya tutuldu. Kıbrıs doğru sürüklendi. Karaya çıktığı sırada İngiliz askerleri yağmaya koyuldular. Halk ile askerler arasında kavga oldu. İngilizler bunun üzerine adayı ele geçirdiler. Bu hâdiseler 1190 yılında oluyordu.

İngilizler adayı uzun zaman muhafaza edemediler. O sırada parasız kaldıklarından Tampelye şövalyelerine 25000 gümüş marklık bir borç yapmışlar, adayı da rehin olarak vermişlerdi. Fakat şövalyeler halka çok zulüm ettiler. Karışıklık çıktı. Bunun üzerine Rişar adayı on bin altına Lözinyan dükası Gi'ye sattı.

Bu aileden birçok krallar Kıbrısta saltanat sürdürdüler. Kırdüste Salâhaddin Eyyübîye yenilerek geriye kaçan veya orada eriyen Ehlisalip Kıbrısı kazanmış bulunuyordu. Kıbrıs kralları Akdenizin bu tarafında müslüman gemilerinin gez-

mesine meydan vermiyorlar, fazla olarak Suriye, Anadolu ve Mısır sahillerine de fırsat buldukça saldırıyorlardı.

Mısır sultanı Parsbay mükemmel bir donanma hazırladı. Kıbrıs üzerine yürüdü. Orayı ele geçirdi ve Kral Jak'ı esir ederek Mısıra götürdü. Daha sonra adayı yılda 8000 altın vermek şartıyla gene onlara bıraktı.

Cenevizliler ticaret için Kıbrısa geliyorlardı. Bin üç yüz yıllarında Venedikliler de gelmeye başladılar. 1306 da Kıbrıs krallarından bazı imtiyazlar kopardılar. Sonra bunları daha çok genişlettiler. Kıbrısın en büyük şehir ve limanlarında büyük mağazalar, depolar açtılar, hatâ bunları birer kale haline getirdiler. Venediğin yüksek bir ailesinin kızı olan Katrin Kornaro'yu kral Jak ile evlendiler.

Venedikliler ilk fırsatta Kral Jak ile oğlunu bir hiyle kullanarak zehirlediler. Katrin Kornaro'yu Kraliçe yaptılar.

Venedikliler Makyavel'in sözünü tutuyorlardı: Siyasette namuslu olmak lâzımgelmez; maksada varmak için yapılan her şey doğrudur.

Artık Kraliçe de avuçlarının içinde bulunuyordu. O sırada Mısır hükümdarı Kaybay ile ikinci Bayezit arasında harp vardı. Türk donanmasının Kıbrısa da saldırması bekleniyordu. Venedikliler Kraliçeye:

— Biz sana yardım ederiz.

Dediler ve Françesko Briyuni kumandasında kuvvetli bir filo yolladılar. Amiral bir gece askerlerini saraya soktu ve Kraliçeyi yakalayarak gemisine götürdü. Orada Kıbrıs üzerindeki hükümdarlık haklarını Venedik Cümhuriyetine bıraktığını bildiren bir kâğıdı zorla imza ettirdi.

Kraliçe Venediğe gönderildi. «Cumhuriyetin Kızı» unvanı verilerek hakkında merasim yapıldı. Bununla beraber ölüncüye kadar da göz hapsinde tuttular.

Venedikliler Mısır Sultanına verilmekte olan 8000 altın vergiyi kesmediler. Hattâ Mısır Türklerin ellerine geçince aynı vergiyi Türklerle vermeye başladılar. Buna karşılık Mısırlıların Venedik tacirlerine verdikleri imtiyazların Türklerle de verildiğine dair bir ferman aldılar.

Zaten Venedikliler harp açtıkları sırada Adriyatik ve Mora kıyılarında Türk devletinden kiralamış oldukları bazı liman ve şehirler için de yılda iki yüz otuz bin altın veriyorlardı.

Venedikte Sen Mark kulesinin üstünde harp işareti olan kırmızı bayrak dalgalanıyordu. Şehirde ve civarda büyük bir çalışma vardı. Yeni gemiler yapılıyor, eskileri tamir ediliyor, toplar dökülüyor ve her tarafta asker toplanıyordu. Venedik şimdiden yüz elliye yakın gemi ile binlerle asker hazırlamıştı. Bunların hemen Kıbrısa gitmeleri orayı kuvvetlendirmeleri hattâ Türk donanması oraya gitmeden önce harbederek engel olmaları gerekti. Fakat Venedikliler tek başlarına denize çıkmaktan korkuyorlar, mütteliklerini bekliyorlardı

(Arkast var)

Ekonomi Bakanının Tetkikleri

Ekonomi Bakanı Celâl Bayar dün de Ekonomi Bakanlığına bağlı müesseselerdeki tetkiklerine devam etmiştir.

Bakan, sabahleyin Afyon inhisarına gitmiş ve orada bir müddet meşgul olduktan sonra liman dairesine gitmiş, İstanbul limanı hakkında tetkiklerde bulunmuş, antrepoları ve nh-tımları gözden geçirmiştir.

Celâl Bayar öğleden sonra da Pera-palası otelinde banka müdürlerini kabul etmiş ve kendileriyle bir müddet görüşmüştür.

Ekonomi Bakanı bu akşam Ankara'ya avdet edecektir.

Bugün Rumen meb'usları geliyor

Bugün saat 14 de, limanımıza «Romanya» vapuruyla 200 Rumen seyyahı gelecektir.

Bu kafilde 55 Rumen meb'usu ile Bükreş üniversitesine mensup 50 talebe bulunmaktadır.

Seyyahlar limanımızda 24 saat kalacaklar ve şehrin muhtelif yerlerini gezdikten sonra aynı vapurla Pireye hareket edeceklerdir. Gelecek pazar günü de 50 kişiden müteşekkil bir talebe grubu daha gelecek ve şehrimizde 4 gün kalacaktır.

Yeni Neşriyat

Yeni Adam — 118 inci sayı çıktı. İçindekiler: İsmail Hakkı, Yeni ahlâk. Kısa tetkikler. İzzeddin Şâdan Freud'dan tercüme. Câmî: Siyasa acunu Dr. Fuad Sabit İvan Pavlof, Prof. Wilhelm Stekel. Kışkırtılı. İ. Fortikof. Yıldızlar arasında uçuşlar Avni Mogol Tomas Mann. M. Adalan İnsan madde değildir. Kültür haberleri. Anatol France. Şeytanın sözleri.

Ayrıca kapitalin 5 inci forması ilâve olarak veriliyor.

Yeni Hayat — Bu haftalık resimli mecmuanın 7 inci sayısı da çıkmıştır. Ercü-Bürhan Cahit, Suad Derviş, Ahmet Refik, Necdet Rüştü ve Server Bedi gibi bir çok muharrirleri toplayan Yeni Hayatın bu sayısında da imzalı ve imzasız bir çok şayanı dikkat, istifade, meraklı yazılar vardır. Bilhassa resimleri yerli ve ecnebi fotoğrafçıların eserlerinden seçilmiş, çok temiz basılmıştır. 44 sahife, büyük küçük sayısız ve renkli resimlerle süslü olduğu halde Yeni Hayatın her sayısı her yerde 10 kuruştur.

İngilizce cümleler — İngilizce öğrenenlerin ve bilhassa mektepçilerin işine yarayacak olan «İngilizce en çok kullanılan cümleler ve anlatımlar» isimli bir kitap çıkmıştır. Yazan Ziya Kalafat oğludur.

Bir Doktorun Günlük Notlarından

Pazar

(*)

Kır gezintilerinin Faydaları

Sinirleri gergin, ağlamakla ömrünü geçirmiş bazı hastalara tesadüf ederim.

- 1 — Evde oturmaktan,
- 2 — Kimse ile temas etmemekten,
- 3 — Mümkün olduğu kadar az konuşmaktan.

Hoşlanır gibi yaşadıklarını söylerler. Günlerce ve aylarca sokağa çıkmıyan ve karanlık binaların odalarında köşe pencerelelerinde ömürlerini israf ederek öldüren bu hastalara herşeyden evvel;

— Gezmelerini tavsiye ederim.

Gezintiler kanda azalmış olan (oksijen) miktarını çoğaltır, ciğerlerde kanı süzme hassaları artar ve kuvvet alır.

Umumi iştihaları artar.

İlk günler duydukları yol yorgunlukları geçer. Renksiz ve cansız olan bu sinirli hastalara kır gezintileri her ilâcın fevkinde mutlak en canlı bir tesir bırakır. Aziz okuyucularım:

Evde kapanmaktan ziyade vakit buldukça kendinizi yormadan gezme-nizi tavsiye ederim.

(*) Bu notları kesip saklayınız, yahut bir albüme yapıtıp koleksiyon yapınız. Sakıntı zamanınızda bu notlar bir doktor gibi imdadınıza yetişebilir.

Son Postanın Tefrikası: 9

Yazan: Osman Cemal

Kış geldiği zaman Hasanların ta-sındığı bu yeni mahalle pek çekilmez bir hal alırdı. İçinde biri büyük, biri küçük iki mahalle kahvesinden, yine biri büyücek, biri ufacak iki bakkaldan bir camiden, iki çeşmeden, bir jandarma karakolundan ve seksen doksan kadar evle bir iki bahçıvan kulübesinden başka bir şey olmayan bu yolları bozuk, her tarafı çamur deryası mahallede kışı geçirmek bir azaptı. Onun için Hasan orada geçireceği ilk kışın, ilk günlerinde pek bun alıyor; hele sokaklarda, diz boyu çamurlar içinde hiç bir oyun oynanamadığı günlerin akşamları mektepten geldikten sonra evde sıkıntudan içi içine sığmıyordu.

On beşini yeni bitirip on altısına basan Hasan oradaki yeni mahalle arkadaşları o kışın sonlarına doğru Ramazan dolayısıyla Şehzadebaşındaki tiyatrolara alıştırmışlardı.

Bu yaşına kadar kara göz, hokkabaz, orta oyunundan başka bir şey görmemiş olan Hasanın üzerinde tiyatro öyle bir tesir yapmıştı ki âdeti o, ilk tiyatrodan çıktıktan sonra kendisinde bir değişiklik sezer gibi olmuştu.

Arkadaşları onu ilk defa rahmetli kel Hasanın tiyatrosuna götürmüşlerdi. Kel Hasan kumpanyası o gece bir (Komedî - dram) oynuyordu. Tiyatro hıncağı doluydu. Perde açılmadan önce sahnenin önünde ara sıra küçük küçük ve kısa kısa parçalar çalan altı kişilik orkestra Hasanın çok hoşuna gidiyordu. O, orkestrayı ömründe ilk defa işte orada görüyor ve dinliyordu.

Perde açılıp ta ilk kantocu kızın teli pullu sahneye fırladığını gören Hasan büsbütün şaşırdı.

Sahnedeki dokunaklı sesiyle zıplayıp hoplayarak herkese göğsünü, baldırlarını, kalçalarını bol bol gösteren bu bembeyaz, balık etli, kara gözlü, kara kaşlı, kaymak göğüsünü kızın Hasan yalnız sesine, yüzüne dikkat ediyor ve onu içinden yüreğinin en derin ve ılık köşesinde uyuklayan uzunca boylu, esmerce kızın yerine uzatmak hisleri geliyordu. İkinci kantocu o kadar genç değildi; fakat nedense bu yirmi sekiz, otuzluk, biraz uzun boylu, biraz zayıf ve şanoda sanki her tarafı lâstikten miş gibi kıvrır kıvrır kıvrıran kalınca ve kısık sesli kadın, ona önceki genç kızdan daha hoş geliyor; o, bu kadında daha bir cana yakınlık bulur gibi oluyordu. Hele bu kadın ikinci defa şanoya geldiği zaman söylediği bir kantonun arasında birden durup ta seyircilere karşı kırılarak baygın bir tavırla:

«A benim nazlı güvercinim, senin de var mı gamın?»

Diye sordukça Hasanın yüreğinin bütün yağları eriyor:

— Nasıl yok, inanmazsan gel de şu kalbimi bir dinle!

Diye kantocu karıya karşı bağıracağı geliyordu.

Üçüncü olarak kantoya çıkan daha yaşlı, kırk, kırk beşlik tıknazca, iri yarı bir kadın seyircilere karşı o pek pişkin, pek babayani, pek teklifsiz, pek kanı sıcak hareketleriyle Hasanın üzerinde bir yarım hanım teyze, bir yarım hanım hala, bir yarım hanım yenge tesiri yapıyor; sonra her üçünün uzaktan Hasana pek şık, pek şatafatlı görünen kıyafetleri, onları kendisinin güzelliğinin, şirinliğinin, şıklığının, ve cazipliğinin ayrı ayrı şekillerde birer timsali gibi gösteriyordu.

Sahur vakti beş altı arkadaş tiyatrodan çıkar çıkmaz Şehzadenin yaya kaldırımları üzerinde o geceye ait konuşmalar en hararetle bir şekilde başlamıştı. Artık kantolar ve kantoculardan, kimi Hasanın emsalsiz komikliklerinden, nüktelerinden, kimi tiran oynayan Todorinin maharetinden, kimi abtal rolünü yapan Refetin fevkalâ deliğinden bahsediyor; fakat beş altı kişi arasında durmadan söylenen bu çok hararetle sözler arasında en çok

kantolar, kantocular üzerinde duruluyordu. Bir aralık yolda arkadaşları Hasana sordular:

— Sen en çok kantoculardan hangisini beyendin?

Hasan:

— Üçünü de beyendim!

— Yok ama, en çok hangisini?

— En çok «A benim cici güvercinim, senin de var mı gamın?» kantosunu söyleyeni!

— Ooo, dediler, sen de zayıf, uzun boylulara seviyorsun!

Çocuklardan biri:

— Sade zayıf uzun boylu mu ya, esmerliğini unuttunuz!

Hasan:

— Neresi esmerdi yahu, görmediniz mi, her tarafı bembeyazdı...

Ötekiler hep birden bir kahkaha sa-vurdular:

— O beyazlığa ne bakıyorsun? O kadar düzgün podrayı bizim mahalledeki susamcı Kademhayır baciya da sürseler o da öyle bembeyaz olur.

En hoşlandığı o uzun boylu, zayıfca kantocu kadının üstelik bir de esmer olması Hasanın zaten canına minnetti O, arkadaşlarının bilmiyerek kendilerine vermiş oldukları bu müjdeye sevindi, içinden:

— Ah şu kadını düzgünsüz, boyasız bir halde yakından bir görsem!

Dedi.

Aynı arkadaşlar ikinci defa yine Şehzade başına gittikleri gece takımın ele başı sayılan İsmail daha yolda tutturdu:

— Bu gece kel Hasana girmiyecceğiz, ya orta oyununa Hamdiye, ya hut ta komik Ali Rızaya gireceğiz!

Ötekiler hep birden bu teklife razı oldukları halde Hasan boyuna itiraz ediyordu:

— İlle yine Hasana girelim!

Fakat tam vaktinde Şehzadeye geldikleri zaman ele başları İsmail Hasana:

— İstersen, dedi, sen tek başına Hasana gir, biz Ali Rızaya girelim; sonra paydosta tiyatrodan kapısında bizi bekle, biz gelir seni buluruz.

Hasan, önce buna razı olmak istedi, fakat, arkadaşları:

— Gel, bu akşam da Ali Rızayı seyret, bak orada daha neler, ne güzel kantocular var; hele bir Minyon Virjini var ki bayılırsın, bayılır. Öteki kantocuların hiç biri onun papucu olamazlar. Gel bu akşam orayı bir gör, sonra başka akşam yine Hasan gireriz!

Diye kındırdılar. Ve asıl kandırma şöyle oldu. Hasan:

— Minyon Virjini dediğiniz, uzun boylu mu?

— Evet, biraz uzunca...

— Tonbul mu, zayıf mı?

Elebaşı hemen işi çaktı:

— Zayıf, zayıf!

— Beyaz mı, esmer mi?

Elebaşı biraz tereddütten sonra:

— Onların çoğu esmerdir, hep sonradan boyanırlar!

Lâkin aksiye bakın ki bunlar komik Ali Rızanın kapısına geldikleri zaman tiyatrodan kimildanacak yer kalmadığı için gışeler yeni kapanmıştı. Birden şaşırıldılar; şimdi ne yapacaklardı? Hasan sevinçle:

— Haydi, dedi, dönün Kel Hasana! Elebaşı yine oyun bozanlık etti:

— Ben, dedi, karşıya orta oyununa giriyorum. Siz de herkes neyeye isterse gitsin; sonra paydosta hep şuradaki direğin dibinde buluşalım!

(Arkast var)

Esrarkeş suçlu

Yaralamaktan suçlu Hüseyin Bey oğlu, sulh ceza mahkemesinde duruşması yapılırken, kendisinin esrara müptelâ olması hasebiyle aklından zoru olduğunu ifade etmiştir. Hüseyin dün adliye tabipliğine sevk edilmiş, ve Tıbbiaddide müşahede altına alınmıştır.

Millî Mücadelede Casus Teşkilâtı

5-4-936

Son Postanın Tefriki : 30

Birtakım casus taslakları İngiliz parasile harvurup harman savuruyorlardı

Maamafih, papaz Fru, görüşeceği adamların hepsini bu odaya kabul etmezdi. Bu odaya girebilmek şerefini ihraz edenler, mahdut bir zümreye inhisar ederdi. O da; (Şeyhülislam ve Müftiyülenam olan hoca Sabri), en büyük din ulemasından addedilen Zeynelâbidin efendi; yine mü'mâz ulemadan sayılan Vasfi hoca gibi hürriyet ve itilâfın bir partisine mensup lidere; muhalifler arasında temayüz etmiş mühim şahsiyetlerden ve büyük casuslardan ibaretti.

Diğer ziyaretçilere gelince; Papaz Fru, bunları daima Holde ve ayak üzerinde kabul ederdi. Kendisi, arkasını pencereye çevirir, muhatapın pencereden süzülen mebzul ışığa getirir.. Kulaşmış başını dimdik tutar.. Sakalsız, bıyiksız, kupkuru çehresindeki keskin, nazif nazırları, konuştuğu adamın gözlerine temerküz ederdi.. Oradan da kalbine ve vicdanına kadar nüfuz eyler.. Gayat kısa suallerle karşısındakini bol bol söyler, kendisi derin bir sükût içinde dinlerdi.

★

Papaz Fru, buraya yerleştikten sonra artık pek esaslı bir şekilde işe girişmişti. Deruhte ettiği vazife; büyük makamları işgal eden yerli casuslarla, hariçten getirilen casusları idare etmekte.

Hariçten gelen casusların hepsi de, Hintlerden, Mısırlılardan, Kıbrıs ve Iraklılardan mürekkepti.. Papaz Fru'nun idare ettiği işlere tamamiyle nüfuz imkân ve ihtimali olmadığı için bunların hakiki adetlerini ve tam olarak hepsinin de bünyelerini öğrenmek ve bilmek mümkün değildi. Fakat muhtelif vasıtalarla müracaat ederek inceden inceye yaptığımız tahkikat nazarın bunların belli başlı olanları şunlardan ibaretti:

Hintli Abdullah (Asgar) - aslen Hintli olan bu adam, umumi harpten çok evvel İstanbul'a gelmiş, yerleşmişti. Bir iki İngiliz gazetesine bazı Hint gazetelerine muhbirlik ederdi. İttihadçılardan ve ordu mensuplarından bir hayli dostlar tedarik etmiş ve bunların tam manasıyla emniyet ve itimadlarını celbetmişti.

Mensup olduğu gazetelere ara sıra Osmanlı hükümeti ve hükümet erkânı lehinde yazılar yazıyor; böylece hakkındaki teveccüh ve muhabbeti arttırıyor.

Umumi harp başladığı zaman sansür hey'etinde lisan bilir adamlara ihtiyaç hissedilmişti. Bu meyanda bir kaç lisana âşina olan ve hükümet ricalinden bir çoklarının da emniyet ve teveccühünü kazanmış olan (Türk dostu) Asgar efendi de ihmal edilmemişti. Kendisine sansür hey'etinde bir baş memurluk verilmişti.

Asgar efendi, büyük bir (sı:ku sadakat) le işe girişmişti. Harp hitam buluncaya kadar, harekâtından hiç kimseyi şüphelendirilmeden vazife ifa eylemişti. Halbuki bu müddet zarfında; türlü vasıtalarla müracaat ederek mükemmelen İngilizlere casusluk etmişti.

Asgar efendi, İzmirdeki (Atkinson) casus şebekesinin İstanbul ajansı vazifesini ifa eylemekteydi. Bu teşkilât o kadar harikulade vesait malik ki, Asgar efendinin verdiği herhangi bir malumat, yıldırım süratıyla İzmirde gitmekte ve oradan da (Meis) adasındaki casusluk merkezi ve vasıtaları yarım saat zarfında İngiliz amiral gemisine bildirilmekteydi.

Umumi harp bitip te İstanbul tam manasıyla İngilizlerin nüfuz ve tahakkümü altına girer girmez, Hintli Asgar efendi de —diğer bir çokları gibi— yüzündeki maskeyi atmış; artık serbest bir şekilde casusluğa başlamıştı.

Ancak, şimdi casusluğun programı değişmişti. İngiliz istihbarat servisinin bütün nazarı dikkati, Anadolu'ya çevrilmişti.

Hintli Asgar efendi de bittabi aynı programı takip edecekti. Yalnız şu var ki; Anadolu'da bulunan zabıtlardan ekserisi kendisini tanıdığı için bizzat Anadolu'ya geçemezdi. Onun için emniyet ettiği adamlardan hususi bir casus şebekesi teşkil etmişti.

Bu şebekeyi teşkil ederken kendisine yardımcı olarak meşhur (Pandikyan) yanına almak istemişti. Fakat Pandikyan

kendisini Asgar efendinden daha zeki ve daha kudreli gördüğü için onun maiyetinde çalışmak istememiş; aynı zamanda binbaşı Gordon'un bürosundaki dolgun maaşlı seflüğünü feda edememişti. Lâkin buna mukabil kendi muavinlerinden olan Amasyalı Mirtad'ı, Asgar efendiye takdim etmişti.

Amasyalı Mirtad, bir zamanlar Apranosyan biraderlerin mağazalarında çalışarak, tahsilât vesaire için uzun zamanlar Anadolu'da gezmişti. Muhtelif yerlerde bir çok yerlerde muhtelif kimseler tanıyor; Tokad, Amasya, Zile, Samsun, Eğin, Divrik, Kangal, Sivas ve bunlara civar minalakalarda da muhtelif derecede husum, akraba ve dostları bulunuyordu.

Mirtadın bu vaziyeti, Asgar efendinin işine gelmişti. Kuvvetli dostları ve akrabaları bulunan yerlerde bir casus şebekesi teşkilini ona havale etmişti. Aynı zamanda öteden beri muhaliflerle düşüp kalkan ve Nigehban grubuna mensup olan topçu Şerif Rıza namında biriyle birleşmişti.

Şerif Rıza, umumi harp içinde itihattı zabıtlarla hoş geçinememişti. Buna binaen onlara karşı kalbinde derin bir kin beslemekteydi. Millî mücadele başladığı zaman bu zabıtlardan çoğu, Anadolu'daki millî teşkilâta iltihak ettiklerinden, Şerif Rıza bunlara karşı hareket teklifini büyük bir memnuniyetle kabul etmişti.

Damad Ferid paşa hükümetinin İstanbul'daki icra vasıtalarından birini teşkil eden merkez kumandanı Emin paşa zamanında inzibat bölümünde bulunan Süleymaniye Mevlut isminde biri de, Şerif Rızanın delâletiyle, Asgar efendinin grubu ile birleşmişti.

(İstihattı olarak şunu da ilâve edelim ki, ilk teşekkül ettiği zaman münhasıran casuslukla iştigal eden bu grup, sonraları suikastçılardan mürekkep bir çete haline gelmişti.. Adetleri otuz kişiyi bulan ve işlerinde ermeni fedailerinden bir kaç şahısta bulunan bu çete; muhtelif zamanlarda Anadolu'ya geçmek cür'etini göstermişler; bazıları ele geçerek lâyik oldukları cezayı görmüşlerdi.)

Papas Fru'nun emrinde çalışan casuslardan biri de, Hintli Nizamettin idi. Bu adam; umumi harp içinde, elinde (Hint hilâfet cemiyeti) nin bir tavsiyenamesile İstanbul'a gelmiş; ve Cemal paşalarla münasebete girişmişti.

Bu adamın rivayetine nazaran, (Hint hilâfet cemiyeti) nin münhasıran Türklerle alakadar olarak gizli bir şubesi mevcut idi. Bu şube, harbin Türkler lehinde kazanılması için el akından bir çok fedakârlıklar göstermekte ve ezcümle Hintli askerlere, Türklerle karşı kat'iyen kurşun atılmamasını tavsiye eylemekteydi. Bu gizli şubenin en nazif erkânından biri de, yüksek Hint münevverlerinden (Mustafa Sagir) idi. Mustafa Sagir, Türklerin lehine İngilizler nezdinde daima teşebbüsata girişmekte ve günün birinde büyük muvaffakiyetler elde edeceğini ümit eylemekte idi. Hattâ, İngilizlerin takibat ve tarassudatından kurtulursa, günün birinde gizlice gerekerek Osmanlı hükümeti ricâli ve ittihad-terakkî fırkası erkânı ile de görüşmek arzusunı göstermekte idi.

Kendisini, (Mustafa Sagir) in hususi kâatibi gibi gösteren ve Cemal paşaya onun tarafından bir mektup getiren Nizamettin, yukarıda arzettiğimiz sözlerle bir çok Osmanlı hükümet erkânını kandırması; ve büyük bir emniyet kazanmıştı. Hattâ bu mühim casusu, Cemal paşa uzun müddet karargâhından ayırmamıştı.

Umumi harp bitip te mütareke devri başlar başlamaz; Hintli Nizamettin de yüzündeki maskeyi atmış; papas Fru'nun emri altında casusluk eîmeğe başlamıştı.

Orta boylu, koyu esmer renkli, cüretkâr bir ruha malik olan bu adam, uzunca müddet Türkler arasında yaşadığı halde, pek az Türkçe öğrenebilmişti. Öğrendiklerini de pek bozuk bir İngiliz şivesiyle söylediler.

337 senesi haziranında, papas Fru bu adamı (Hintli, tacir Yahşi zade) namı müstearıyla Anadolu'ya göndermek istemişti. Fakat bu teşebbüs, derhal Türk is-

tihbara merkezine aksetmişti.

(Kurnaz Hintli, aleyhinde hasıl olan ceyranı hissederek, bu teşebbüsten derhal vazgeçmişti.)

Yine 337 senesi şubat ayı esnasında, İstanbul'da (Hint ordusu erkânharplerinden binbaşı Abdürrahim Han) isminde biri türemişti. Bu adamın da, rahip Fru'dan aldığı talimat ile hareket ettiği hissedilmekteydi.

Abdürrahim Han, aldığı talimat mucibince, Anadolu'nun askeri vaziyetini anlamak için İstanbul'daki muhalif partilerden ve bilhassa Nigehbanlılardan bir şebeke tesis etmişti.

(Arkası var)

Açık görüşme
(Mehmet Zorlu) imzalı mektub sahine:

Elimizdeki resmî kayıtlara nazaran o tarihte (Arab Mehmed) 20 - 22 yaşlarında orta boylu, çakır gözlü, kumral bir adamdır. Sizin saydığınız üç (Arab Mehmed) den biri olmasa gerek. İhtimal ki vaktile Suriyeden Edirneye geçmesi ve bir müddet orada ikamet etmesi dolayısıyla kendisine o isim verilmiştir.

(Arkası var)

RADYO

Bu Akşamki Program İSTANBUL

12,30: Muhtelif plâklar ve halk musiki. 18: Operet parçaları (plâk). 19: Haberler. 19,15: Muhtelif plâklar. 20: Konferans: Ziraat Bakanlığının (Pendik Bakterioloji enstitüsü şeflerinden Ekrem Vardar tarafından (Davar ve Merinos konularını hakkında) 20,30: Stüdyo orkestraları. 21: Eminönü Halkevi gösterit kolu. Saat 22 den sonra Anadolu ajansının gazetelere mahsus havadis servisi verilecektir.

BÜKREŞ

12,45: Orkestra. 18: Rumen halk musiki. 19: Konferans 19,20: Radyo salon orkestrası. 20,15: Konferans de vami. 21: Tiyatro. 22: Koro konseri. 23: Konser.

BUDAPESTE

17,45: Avusturya - Macar futbol maçını Viyanadan nakil. 18,45: Koro. 20: R. Salon orkestrası. 21,20: Müsamere. 22,10: List'in eserlerinden konser. 23: Haber. 23,20: Çingene musiki.

VARŞOVA

20,15: Dini musiki. 21: Solist konseri. 22: Şen neşriyat. 23: Askeri konser. 23,45: Plâk.

MOSKOVA

18,30: Koro tarafından ve solo şarkılar. 19,30: Radyo festivali. 22: Muhtelif dillerle neşriyat.

BERLİN

Piyano - keman triosu (Haydn, Bossi) 20,40: Spor. 21: Akşam musiki (Opera ve operetlerden). 23: Haberler. 23,30: Boks reportajı. 24: Gece musiki. 1: Dans.

PRAG

17: Paskalya musiki. 17,30: Yaylı ve bando mızıkası. 18,45: Plâk. 18,50: Almanca musiki neşriyat. 19,50: Muhtelif. 20,40: Hafif musiki. 22: Karışık neşriyat. 23,35: Konser nakli.

VIYANA

18,20: Avusturya - Macaristan futbol maçını nakil (Budapeşteden) 19,10: Radyo popurisi. 20,15: Piyano - şarkı. 22: Skeç. «Saat kaç vuruyor». 23,20: Nakil. 24: Plâk (Josef Šmid). 24,30: Orkestra.

6 Nisan Pazartesi İSTANBUL

17: Üniversitelerden nakil. İnkılâp dersi Esat Bozkurt. 18: Dans musiki. 19: Haberler. 19,15: Oda musiki (plâk). 19,45: Konferans Halkevi tetkiklerinin kültür bakımından ehemmiyeti İstanbul konservatuarı Direktörü Yusuf Ziya Demirci oğlu. 20,30: Stüdyo orkestraları 21,30: Son haberler.

Saat 22 den sonra Anadolu ajansının gazetelere mahsus havadis servisi verilecektir.

Hikâye

Kibar Dostlar

*azan: Bürhan Cahid

— 2 —

Geçen kıştı.

Edebiyat anketi yapan bir muharrir arkadaşımın eski, yeni edipileri çekiştiriyorduk. Bu işin taktiki şudur: — Eskileri İskartaya çıkarmak. Yenileri de inkâr etmek.

Yenilerden lâkırdı açılınca:

— Kimdir onlar? diye sormak!

Edebiyat anketinin bu püf noktasını belledikten sonra bütün gazete muharrirleri gelsinler. Soracakları varsa öğrenecekleri de vardır.

Biz doya doya dünküleri çekiştirirken kapı açıldı. Bir kaç yıl evvel kibar bir hanım efendinin salonunda tanıştığım eski paşalardan birinin oğlu içeriye girdi.

Ayakta karşıladım:

— Buyursunlar efendim. Bu ne lütf, ne saadet.

Paşa zade beni bir yabancı ile görünce dedirgin olmuş göründü. Ta nittim:

— Muharrir arkadaşlarım .. Bey.

Selâmlaştılar..

— Bir kahve, çay!

— Teşekkür ederim. Zahmet etmeyin, zaten oturacak değilim, sizi acele bir iş için rahatsız etmişim.

— Emredin!

Elinde bir tomar para vardı.

Onları gösterdi:

— Kapah çarşıya çıkmıştım. Ara sıra sandal bedestenine giderim, antika şeyler düşer. Merak işte.. Bugün de uğramıştım. Nefis bir tablo gördüm.

Bellininin bir tablosu. Kimbilir kimin terekkesinden çıkmış, satılıyor. Herhalde varisleri tablonun kıymetini bilmiyorlar. Mezad idaresinde yüz elli lira kıymet koymuşlar. Bu gün bin beş yüz lira eder. Belki daha fazla! Böyle şeyler malûm ya bilgi ister. İmzayı görünce aklım başımdan gitti. Hemen pey sürdüm. Düşünün Bellini'nin koca bir tablosu, yüz elli liraya.. Bir san'atten anlayan çıkar da arttırır diye korkuyordum. Hoş arttırsa da dediğim gibi bin beş yüz liraya kadar vermeyi göze aldim. Bereket kimse farkında değil. Koca san'at eserini takdir edecek tek adam çıkmadı. Bir iki sorgudan sonra

Bürhan Cahid

yüz elli liraya üstümde kalmamış mı? Anketçi arkadaşla beraber tebrik ettik:

— Şansız varmış! Doğrusu keşipir!

— Ne diyorsunuz! Sevinçten çıdıraçam. Hemen parayı verip tabloyu kaldıracaktım, aksiliğe bakın ki üstümde şu yüz liradan başka para yok. Çek te kabul etmiyorlar. Şişliye eve kadar gideceğime şuradan bir dosta uğrar üst tarafını eklerim dedim. İlk hatıram siz geldiniz...

Devam etmesine lüzum yoktu:

— Değil mi ya efendim, emredersiniz. Bizim idare müdürü burada olacak.

Seslendim:

— Kâmil Bey. Kâmil bey!

Para verirken hiç yüzü gülmeyen idare müdürü göründü.

Boynumu büktüm:

— Kâmil Bey. Bana elli lira getirirmisin?

İdare müdürünün gözü paşa zadenin elinde oynadığı onarlık liralara takıldı. Bu paralar ona da emniyet vermişti:

— Başüstüne! dedi.

Bir tek elli liralık göründü. Ayağa kalkıp uzattım.

— Buyurun beyim efendimiz.

Elliliği cherçimiyetsiz bir büküşle elindeki onar liralıkların arasına kattı.

— Teşekkür ederim. Akşama takdim ederim. Kaça kadar buradasınız?

— Acele etmeyin beyim. Sizin işiniz olsun da!

Paşa zade elimi sıktı. Anketçi arkadaş da başıyla selâmladı. Bin beş yüz liralık tabloyu almak için çıktı.

Biz yine birbirimizi çekiştirmeğe, incir çekirdeği doldurmayan edebiyat dedikodusuna daldık.

★

Bu gün üç yıl oluyor. Antika meraklısı paşa zade elli lirayı vermedi. Ara sıra rast geliyorum. O beni görmemezlikten geliyor. Ben onu gördükçe elli lira ile beraber mahut bin beş yüz liralık antika tabloyu hatırlıyorum. Zaman geçtikçe bu hatıra da antika olacak galiba!

TAKVİM

NİSAN

Rumî sene 1352	5	Arabî sene 1355
Kasım 150	Resmî sene 1936	Mart 23

PAZAR

SABAH	Muharrem	İMSAK
S. D.	13	S. D.
11 02		9 18
5 37		3 55

Öğle	İkinci	Akşam	Yatsı
S. D.	S. D.	S. D.	S. D.
E. 5 39	9 16	12 —	1 34
Z. 12 17	15 23	18 37	20 10

İngiliz Sinema muharriri Pireye gitti

Memleketimize ait bir film çevirmek üzere, bir haftadanberi şehrimizde tetkiklerde bulunan İngiliz Vonvayt film kumpanyası sahibi ile muharrir Hil dün akşam Pireye gitmişlerdir.

İngiliz filmciler, Atina ve Selânikte bir müddet kaldıktan sonra Londra'ya gidecekler, icap eden hazırlıkları ikmal ettikten sonra film çevirmek üzere şehrimize geleceklerdir.

ÖLÜM MANGASI

"Son Posta", nin Tefrikası: 45

Yazan : A. R.

Cemil, San'a kalesi içinde kendini pek yalnız hissediyor, eski hareketli yaşayışını düşünerek yeisleniyordu

Başında, upuzun kalıpsız bir fes, airtında sadakor bir ceket, ayağında kurşuni renkte pamuk bezinden pantolon, ayaklarında ancak parmaklarına tutturulmuş sandal, belinde de —kıını — bir kaç yerinden tenekte ile yamanmış kılıç olan bir iki kişi; yüzbaşı Sadık efendi ile Cemilin etrafını almışlar; konuşmaya başlamışlardı... Bunlardan, bıyıkları bembeyaz olan esmer çehreli birisi, Cemilin önüne gelir gelmez temennah etmiş:

— Yâverânî hazreti şehriyâriden mülâzım Cemil bey, zatınızın, değil mi?.. efendim, ben de, Hudeyde iskele kumandanı kolağası Süleyman ağa'yım. Efendiler de arkadaşlarımızdan yüzbaşı Nuri efendi, mülâzım Cemal efendi, İbrahim efendi, Sevk memuru yüzbaşı Ferhad efendi, Kanun zabiti mülâzım Lutfi efendi.

Cemil; içinden büyük bir memnuniyet hissetmişti. Çünkü; buralarda ne kadar çile çektikleri yüzlerinden belli olan şu zavallı zabıtlar, onu basit fakat temiz kalpliliklerini gösteren bir şekilde istikbal etmişlerdi.

Kızgın güneş, Cemilin koyu lacivert ceketine şiddetle aksediyor; altın yaldızlı düğmeleri, sırmalı kordonu parıl parıl parlıyordu. Bu parıltı —velev şu felâket zamanında bile olsun— ona karşı mecburî bir hürmet uyandırdı.

Cemil, ne de olsa, henüz padişahın kordonunu taşıyordu. Bugün onu buraya sürgün eden padişahın, yarın da tekrar geri almasını pek muhtemeldi. Onun için arada sırada böylece buraya gelen saray mensuplarına daima hoş görünmek ve eyi muamele etmek âdetti.

Cemil de, yanında duran Sadık efendiyi göstermiş:

— Muhafızım.. Yüzbaşı Sadık efendi, Beni, buraya sevk ve teslim etmiş.

Demişti... Epeyce gün görmüş olan kolağası Süleyman ağa, derhal cevap vermiş:

— Estağfurullah, efendi evlâdım. Bizler, sizi bir misafir biliyoruz. Hoş geldiniz, safa geldiniz. Buyurun, daireye gidelim.

Diye mukabele etmişti. Ve sonra Cemilin koluna girerek, ileri doğru sevk etmişti.

Daire, uzak değildi. Etrafı frenk incirleri ve hurma ağaçlarıyla çevrili olan bir bahçe içindeydi.

Kapıdaki, üç basamaklı merdivenin iki tarafında, rengi solmuş nöbetçi kulübelerinin önünde, birer adam duruyordu. Başlarına birer bez parçası sarılmış; sırtlarındaki bez elbiseler, kağıt gibi vücutlarına yapışmış, çıplak ayakları kösele rengini almış olan bu iki adam; ellerindeki simsiyah martin tüfeklerine dayanmıştı.

Cemil bunları, bir iş için oraya gelmiş olan iki köylü sanmıştı. Fakat bunlardan biri, derhal bağırarak:

— Hâââââ.. Dur!..

O zaman, Cemil şaşırmıştı. En büyük rütbeli zabıt olmak itibarıyla, kolağası; Süleyman ağa selâm verip geçerken; hayretten şaşırmış olan Cemil, Süleyman ağaya sormağa mecbur kalmıştı:

— Ay, bunlar asker mi, kolağası efendi?

— Evet.. Asker.. Beyim.

— Hem de, nöbetçi, öyle mi?..

— Evet, beyim.. Hem de nöbetçi.

— Nasıl olur, kolağası efendi?.. Bu kıyafette nöbetçi? Aman, yarabbi!.. Gözlerime inanamıyorum. Hiç böyle yalın ayak nöbetçi olur mu, canım?..

Kolağası Süleyman ağa, acı acı gül-

dü. Tekrar Cemilin koluna girdi. Kulağına eğildi:

— Bunu, bizden ne soruyorsunuz; a, beyim?.. San'aya gittiğiniz zaman, Müşir paşa hazretlerinden sual edin. Dedi.

Cemilin kafası, bu işittiği sözleri de bir türlü kabul edememişti.

— Fakat azizim.. Buraya ecnebler gelmez mi?..

— Çooook.. Her zaman gelirler.

— Karaya çıkıp gezdikleri zaman bunları görmezler mi?..

— Her zaman görürler... Hattâ bazan resimlerini bile almak isterler.

— Siz ne yaparsınız?..

— Yalvarır, yakarır, vazgeçiririz.

— Nasıl yalvarır, yakararsınız?..

Ellerindeki makineleri alıp parçalayamaz mısınız?..

— Ne haddimize.. Sonra adamı ne yaparlar?..

— Ne yaparlar, ne demek azizim?.. Burası, Yemen.. Sürgün edilmek için buradan daha uzak bir yer yok ki, insanı oraya göndersinler.

Kolağası Süleyman ağa, telâş etmişti. Zavallı basit adam; ihtimal ki, Cemilin ağzını aramak istediğine hükmeylemişti. Derin derin içini çekerek:

— Elimizden ne gelir, a beyim. İşte siz, gözlemlerinizle gördünüz ya.. Elbette, icap eden yere yazarsınız.

Demişti.

Cemil, kaşlarını çatarak omuzlarını silmişti. Ve sonra, sert bir sesle cevap vermişti:

— Ben, üçüncü ordu zabitiyim...

Yazıcılık bilmem. Yapıcılık bilirim. Hele benim bir kı'am olsun.. Görürsün kolağası efendi. Alimallah, onları çiçek gibi giydirim. Bıçak gibi bileirim. Bir bölüğü, bir alay haline getirim.

Kolağası Süleyman ağa; mülâzım Cemilin bu sözlerine karşı derin derin içini çekmek ve yutkunmakla cevap vermişti.

Cemile gelince.. Birdenbire içine düştüğü bu hayat, ona büyük bir hayret vermişti. Gözlerinin önüne birdenbire üçüncü ordunun; o kıvrak, çevik, atılgan, hareketli hayatı gelmişti. Ve şimdi burada gözlerinin önünde canlanan âtil, mütevekkil, her şeye karşı sabur ve mütevekkil yaşayışla o hayatı mukayese edince; o da kolağası Süleyman ağa gibi derin derin içini çekmişti.

Hudeyde ile San'anın arasındaki sarp, dikenli, çetin yolları geçerken Cemil hep bunları düşünmüş; hele (San'a) kalesinin kapısından içeri girerken kalbine zaptolunamayacak bir isyan hissetmiş:

— Ömrüm.. Hayatım.. Gençliğim.. Askerliğim, hep burada.. Bu yalın kayaya gibi duvarlar arasında mı geçecek?..

İstanbuldan aldıkları emir mucibince, (Hudeyde) den yanına katılan muhafızlar, onu doğruca merkez kumandanlığı dairesine götürmüşlerdi.

Merkez kumandanı, çöllerin ıstıraplı hayatları içinde, saçları ve bıyıkları bembeyaz kesilmiş, bir binbaşı idi.

Bu binbaşı, Cemile kahve ve sigara ikram ettikten sonra, vaziyetini şu üç kelime ile bildirmiş:

— Kale dahilinde serbestsiniz.

Demişti.

Cemil, bu sözlerden hiç bir şey anlamamıştı. Sormaya mecbur kalmıştı:

— Vazifem ne olacak?..

— İkamete memursunuz. Sayeî şahanede.. yiyecek, içecek, sırtüstü yatacaksınız. Yani.. Tam maaşla tekaüdsünüz, demektir. Filhakika, burada üç dört ayda bir maaş alırsınız ama, sizin hakkınızda hususî emir var. Her ay,

maaş ve tayinınızı kumandanlık dairesinden alacaksınız.

Bu sözler, Cemili sersemletmişti.

Yiyecek.. İçecek.. Sırtüstü yatacak.. Tam maaşla tekaüd.. Ve sonra, her ay maaş...

Bunlar ona; onun cevval ve hareketli ruhuna daha şimdiden bir azap ve ıstırap vermişti.

İçine yuvarlandığı uçurumun derinliğini ancak şimdi anlayabiliyor;

— Aman yarabbi!.. Ben, bu hayata nasıl dayanabileceğim?..

Diye düşünüyordu.

O geceyi, dairenin bir boş odasında geçirmişti. Vakit vakit çalınan boru sesleri, üzüntü ile sızlayan kalbine biraz teselli vermişti.. O gece sabaha kadar düşündükten sonra; ertesi gün bir istida yazmış, kumandana vermişti. Bu istidada; eşkiya takibindeki tecrübelerinden bahsederek kendisinin en mühim bir yerdeki takip müfrezelerinden birine tayinini istemişti.

(Arkası var)

İngilteredeki kayak yarışını kembriç kazandı

Londra, 4 (A.A.) — Kembriç ve Oksford üniversiteleri arasında her sene yapılan kayak yarışı Taymis nehrinin kıyılarına yığılan büyük bir kalabalık önünde yapılmıştır.

Oksford üniversitesi istediği kıyıyı takip etmek hakkını kazanmış ve Kembriç karşı kendisine bir faikiyet veren cenup kıyısını seçmiştir.

Kembriç beş kayak boyu mesafe ile yarış kazanmıştır. Bununla on üçüncü senedir ki Kembriç bu yarış kazanmaktadır. Yarış 21 dakika 21 saniye sürmüştür.

Son Posta

Istanbul Celir ve Para

BORSASI

4 - 4 - 1936

Türk Devlet Borçları

Lira	Lira
% 7,5 T. B. I 23,275	% 5 Hazine B. 68,75
% 7,5 T. B. II 21,90	Dahill İstikraz 95,00
% 7,5 T. B. III 22,40	

Devlet Demiryolları Borçları

Lira	Lira
Ergani 99,25	Anadolu I ve II 42,45
Sivas Erzurum 95,00	Anadolu M. 49,05

Sosyeteler Eshamı

Lira	Lira
İş. B. Mü. 90,00	İst. Tramvay 22,50
Hâ. 10,80	Bomontl 7,65
Name 10,80	Terkos 14,75
Merkez B. D. 64,25	A. Çimento 10,30

ÇEKLER

Krş.	L. T. L. İçin
İsterlin 624,25	Liret 10,0260
F. Frangı 12,045	Dolar 0,7938

NAKİT

Krş.	Krş.
20 F. Frangı 167,00	1 Mark 32,00
1 Dolar 125,00	20 Drahml 24,00
1 İsterlin 624,00	20 Leva 24,00
20 Liret 155,00	20 Ley 13,00

Borsa Dışında

L. K.	L. K.
Kredl Fonstye 101,00	Mübadil Bqn. 73,00
188. senet 91,50	Gayr 16,25
1903 84,50	Altın 973
1911 0	Mecldiye

İstanbul 2 nci icra Memurluğundan:

Paraya çevrilmesine karar verilen Beşiktaşta Dere içinde Türk Değirmencilik şirketine ait bir adet Reno markalı kamyon Nisanın 17 nci cuma günü saat 13 ten itibaren sözü geçen fabrika önünde hazır bulunacak memuru tarafından satılacağı ilân olunur. (596)

Dr. A. KATIEL

(A. KUTIEL)

Karaköy Topçular caddesi No. 33

Spor

Lik Şampiyonası Maçları

İstanbul lik şampiyonası maçlarının on beşinci haftası oyunlarına bugün, Kadıköy, Taksim, Şeref stad-yomlarında devam edilecektir.

Galatasaray - İstanbulspor

Birinci devre maçlarında sıfır sıfır berabere kalan bu iki takımın oyunu bugün yalnız haftanın değil, belki de mevsimin sayılı oyunlarından biri olacaktır.

Geçen hafta Fenerbahçe karşısında muvaffakiyet gösteren İstanbulspor takımı bugün yapacağı maçta ona yakın bir oyun oynamaya çalışacak ve bu suretle likteki vaziyetini düzeltmeğe uğraşacaktır.

Galatasaray takımı da son haftaların zorlu bir takımı karşısında uakikî kıymetini göstermeğe çalışacak bir oyun yapmaya uğraşacaktır.

İki tarafın kazanmak için sarfedeceği kuvvet maçı zevkli olmasına büyük bir tesir yapacaktır.

Vefa - Güneş

Cezalı oyuncularının yavaş yavaş nizami vaziyetlerini almaları dolayısıyla her gün bir parça daha kuvvetlenen Güneş takımı Vefa ile yapacağı bu maç için dikkatli davranmak zorundadır.

Zaman zaman düzgün oyunlar gösteren Vefa takımı hiç bir zaman ihmal edilmez.

Beşiktaş - Topkapı

Şeref stadında yapılacak Beşiktaş, Topkapı arasındaki müsabaka, gününe tesadüf ederse üzerinde durulmaya değer bir mahiyet alır.

Müsavi kuvvette takımlar karşısında bocalayan Topkapı, büyük takımlar karşısında o nisbette muvaffakiyet göstermekle maruftur.

Topkapı bu mevsim belli başlı mühim oyunlar yapmış bir takımdır.

Süleymaniye - Anadolu

İkinci devrede, ilk devreye nazaran daha düzgün oynamaya başlayan Süleymaniye, Anadolu ile yapacağı maçı kazanabilmek için çok çalışacaktır.

Hilâl - Eyüp

Kadıköy sahasında yapılacak olan Hilâl - Eyüp birinci lik maçı müsavi bir kuvvette olan bu takımlar için son dakikalara kadar heyecanla geçecek bir oyun olacaktır.

Birinci lik sonunda olan Hilâlin bu maçı bir sürpriz yapması da beklenebilir.

Ankara'da Toplanacak Spor Kongresi

T. İ. C. İ. İstanbul Bölgesi Başkanlığından:

13/4/1936 da Ankara'da toplanacak olan Genel Kongrenin saat 17,30 yerine sabahleyin saat 11 de yapılacağı bölgemize bağlı bütün birleşik kulüplere önemle bildirilir.

Fener Ankarada İlk maçını dün yaptı ve 3 - 1 galip geldi

Ankara, 4 (Özel) — Fenerbahçe takımı Ankaraya geldi. İstasyonda büyük bir kalabalık tarafından karşılandı. İlk maçını bugün Ankaragücü ile yaptı. Maç saat 3,30 da başladı.

Stadyonmda büyük bir seyirci kitlesi vardı. İlk devrede bir bire berabere kaldı. İkinci devrede Fener iki gol daha atarak 3 - 1 galip geldi.

Fener yarın Gençlerbirliği ile karşılaşacaktır. Bugünkü maçı Fenerin gollerini Naci, Cevat, Ali Rıza attılar. Galip gelmesine rağmen Fenerliler muvaffak bir oyun oynayamadılar. Sahada acemilik gösteriyorlardı. Bilhassa yorgunluk üzerlerinden akıyordu. Fenerliler bu vaziyetin Fik-

Geçenki Bilmecemizde Kazananlar

(Dünkü nüshadan kalan kısım)

LOSİYON

İstanbul 44 üncü mektep 4 Nebahat, Çapa kız muallim mektebi 11/A dan Fahrünnisa Onat, İstanbul 44 üncü mektep 271 Saliha.

BÜYÜK SULU BOYA

Küçük Ayasofya Kasap sokak No. 4 de H. Şenal, Antalya cezaevi baş gardiyan Hilmi Bilgin oğlu Alâeddin, Tokat orta mektep 39 Mehmet, İstanbul 2 nci mektep 4/B den 12 Basri, İzmit İnönü mektebi 5 ten 243 Seniha.

LÂSTİK TOP

İstanbul Mahmut Şeref efendi sokak 22 de C. Gökalp, Vefa lisesi 77 Faruk Kırmızı, Fatih tramvay durak yeri Mahmut Nedim apar. 4 te Biricik.

ALBÜM

Kayseri Kor. B. Ec. Yb. H. K oğlu Aslan Kaplan, Çumra merkez ilk mektebi 5 inci sınıf 5 ten 119 Necat Kula, Ankara Kurtuluş mahallesi berber Fahri vasıtasile Kenan Günay, Samatya Sulu manastır Marmara cad. Sahagyan mektebi 3 te Marisa, Büyükkada Ada nevrüz mevkii 17 de Mihri, Kadıköy İnönü sokak 28 de Ö. Faruk Zelci, Çanakkale Ayvack meclis azası Halis oğlu Mesut Önen, İstanbul 13 üncü mektep 801 Kadir.

KUÇUK SULU BOYA

Tekirdağ Namık Kemal okulu 4 ten 349 Seniha, Galatasaray lisesi 769 Ruçhan Erhan, Gebze bakkal Hafız İsmail mahtumu Mustafa Kadıköy Leylek sokak 15 te Hilda Bayda, Erenköy Fırın so. No. 8 de Doğan.

KART

Samsun Dumlupınar okulu 5 inci sınıf 387 Cemil Mutuş, Merzifon İrfan mektebi 4 ten 8 Yaşar Bingöl, Çorum İstiklâl mektebi 5 ten 39 Osman, İzmir Karşıyaka Osman zade mahallesi Tahir sokak 20 de Baha Morali, Bursa Muradiye Fırın sokak 8 de Turan Doğan, Malatya telgraf memuru Osman vasıtasile Uğur, Yalvaç orta mektep son sınıf 93 Ahmet Vural, Adana Namık Kemal mektebi 5 ten 650 Necdet Süzen, İzmir Karşıyaka Tahir Tek - söz, Diyanbekir Gazi cad. 225 de tüccar Lütfü H. Durak, Uzunköprü Boyacı sokak 4 de Cemal, Fatih 11 inci mektep A/5 250 İsmet, Samsun Dumlupınar ilk okulu 3 ten 86 Hüdaî, Samsun Çarşamba merkez ilk okul 4 ten Nadire Aysel, Bursa kız muallim mektebi A/ 2 den 551 Kayahan Pekkal, İzmir Dumlupınar mektebi 5 ten 441 Ö. Öztürk, Lüleburgaz ilk mektebi 5 ten Kudret, Beykoz Yalıköy ekmeği bayırı 19 da Aziz oğlu M. Sadettin, Tokat orta mektep C/1 den 191 Şevki Keskin, Muğla Dö. To. Karargâhi yazıcı Hâmi oğlu S. Sunay, Uzunköprü Sakarya mektebi 2 nci sınıf 131 Hikmet, Rumelikavak 41 inci mektep 5 ten 64 Hamdi, Kurtuluş Rum kız mektebi 4 üncü sınıf 12 de E. T., Arbaa, İnhisarlar idaresinde Cemal Kılıç, Edirne İnhisarlar yolu inhisarlar baş müdürlüğü karşısında 56 da Suna, Ankara Necati bey mektebi 990 Madlen, Kayseri İstiklâl mektebi A/5 ten 474 Cabir, Güner, Sökede bakkal Doyrınlı Süleyman oğlu Mehmet, Amasya Yeniolda Kürd Bekir zade Ahmet vasıtasile Arif Erdilek, Balıkesir milli kuvvetler cad. Başaran sokak 8 de Müşerref, Ankara Cebecide No. 27 de Bürhan Tartan, Uşak Gazi mektebi 5 den Veysi, Ankara İsmet paşa mahallesi Ulucan çıkmazı 9 da Müşerref, Ankara Necati ilk okulu A/4 den 789 Nazmiye, Sivas kısım şefi Aydaş kızı Sabahat, Samsun İnönü mektebi 162 Kâmüran, Samsun Çarşamba Merkez mektebi 4 den 288 İsmail, Samsun lise 2/1 den 188 Muzaffer, Eskişehir Odunpazarı Kemal Bey apartmanı altında M. Ç Kalfası, Kastamonu P. T. T kontrolörü Vecihi oğlu Cengiz, Samsun liseden 153 Cemile Cengiz, Ankara Cebeci Sakarya mahallesi Eriç sokak 26 da Rıdvan Nazmi, Adapazarı Kuyudibi cad. Bakkal Halil oğlu İsa ruhi, Samsun İtfaiye efradından S. Pâk, Elâziz orta mektep 259 F. Şendil, Lüleburgaz 2 inci ilk mektep 3 ten Nebahat, Mersin idhalât gümrüğü muhasebe birinci kâtibî Esad kızı Tuna, Fatih Tetümmeler so. No. 14 te Mehmet Ali oğlu Celâl, İstanbul lisesi A/2 den 828 Yusuf, İstanbul 49 uncu mektep 150 Mustafa Kemal.

retten mahrum oldukları için ileri geldiğini söylüyorlardı.

Fenerliler sahadaki vaziyetlerini asıl yarın (bugün) gösterecekler, Ankara sporcuları Fener hakkında yarın daha esaslı bir fikir edineceklerdir.

İtalyanlar Tana gölüne vardılar

Askerî muharririmizin mütaleaları

dikleri teyid olunmaktadır. Bu uçaklar, hava meydanından hiçbir mukabele görmemişlerdir.

Akali telsiz istasyonu tahripten masun kalmıştır.

Görünüşe nazaran, düşman uçakları şehre ilişmemişlerdir.

Şimaldeki muharebeler

Asmara, 4 (A.A.) — Havas muhabirinden:

Aşiangi gölü bölgesinde İtalyanlar, her türlü muvasala yollarından mahrum, sarp ve çetin bir arazi üzerinde ve şiddetli bir yağmur altında, yavaş yavaş ve metod dairesinde yeni den ılelemeğe başlamışlardır.

İmparator ordusunun mağlubiyetile neticelenen 31 mart muharebesi kasırgalı bir havada cereyan etmiştir.

Habeşlerin zorlu hamlelerine asıl İtalyan askerleri sasilmadan dayanmışlardır.

Ancak ateşten korunmak isteyen yerli askerlerin fevkalâde oynaklık ve cesareti yüzünden, Habeşler bunlara karşı gafletle ufak bir muvaffakiyet kazanmışlardır.

Maamafih İtalyan zabıtlarının idaresi altında askerler çarçabuk toplanıp mukabil taarruza geçmişlerdir.

Roma, 4 (A.A.) — Mareşal Baidoglian gelen bir telgrafa göre, birinci kolordu ilk hatta Alfina ve Sabauda fırkaları olduğu halde cenuba doğru ileri yürüyüşüne tekrar başlamış ve düşmanla temasa gelmiştir.

Öğleden sonra Şesadezbanın cenubundaki bütün düşman mevzileri işgal edilmiş bulunuyordu.

Düşman ric'at etmekte ve tayaralar tarafından bomba ve mitralyöz ateşine tutulmaktadır.

Habeşlerin zayıflığı ağır ve binlerce tüfek, yirmi otuz mitralyöz ve sekiz top bırakmışlardır.

İtalyanların zayıflığı ise ölü ve yaralı kırk kadardır.

Asmara, 4 (A.A.) — Birinci kolordu ile Eritreli kıtaat Koram'ın he-

Dün gece Habeş

kaynaklarından gelen telgrafların ekserisi İtalyan tayyarelerinin (Adisababa) ve (Harar) bombardımanlarından bahsetmektedir.

İtalyan kaynaklarından ise (bu satırların yazıldığı saat kadar) yalnız (Asmara) dan gelen bir telgraf gelmiştir.

Aşiangi muharebesini anlatan bu telgraf çok dikkate değer. Bunda, ber-kuvvetlerinin muhtemelen buldukları mahalleri göstermektedir.

Kit'alarının ve İtalyan zabıtlarının kahramanlığından bahsedilmekte ve Habeşlerin zaptettikleri İtalyan mevzilerinin elden çıkışının kabahati yerli askerlere yükletilmektedir.

Hâdiseler nasıl cereyan etmiş olursa olsun İtalyan kaynaklarından gelmiş olan bu telgraf, Habeşlerin yaptıkları taarruzda muvaffakiyet kazandıklarını gösterir bir itirafır ki bu itibarla büyük bir kıymeti haizdir.

Kendi küçük muvaffakiyetlerini, meselâ Habeşler tarafından terk edilen bir tepenin ele geçişini, büyük bir zafer diye ilân eden İtalyanların Habeş muvaffakiyetlerini gayet küçük

Şimal cephesindeki vaziyeti gösterir kroki

[Numaralı siyah oklar İtalyan kolordularını, numaralı siyah oklar İtalyan müfrezelerini; siyah - beyaz çizgili gruplar Habeş kuvvetlerinin muhtemelen buldukları mahalleri göstermektedir.]

ve ehemmiyetsiz göstermeğe çalışmaları şüphesizdir.

Binaaleyh Aşiangi muharebesinin - dün de yazdığımız veçhile - bir İtalyan muvaffakiyeti ile neticelenmiş olmayıp Habeş kuvvetlerinin taarruz kabiliyetlerini de ispat eden bir manzara gösterdiğine artık şüphe kalmamıştır.

Zaman geçtikçe gelecek olan taarruz haberlerinin, İtalyanların bu günlük bu kadarcık itiraf ettikleri vaziyetin hakiki manzarasını daha iyi tebarüz ettireceklerine şüphe etmiyoruz.

C. Dincer

men yakınında Aşiangi gölünün şarkına gelmişlerdir.

İleri yürüyüş toprağın çok arızalı olmasına rağmen sür'atle terakki etmektedir.

Londra, 4 — İtalyan membalarmaya göre Aşiangi muharebesi bugün nihayet bulmuş, imparatorun kuvvetleri

bozguna uğrayarak kaçmışlardır. ... Tana gölü kıyılarında

Roma, 4 (Hususî) — Gayri resmî surette haber verildiğine göre Gondardan hareket eden İtalyan kuvvetleri, Sudan ile Mısırı yaşatan Mavi Nilin membar (Tana) gölünün kıyılarında varmışlardır.

İstanbulda saldıran kuduz vak'aları artıyor

(Baş tarafı 1 inci yüzde)

teşhis neticesi beklenmekteymiş. Halbuki kuduzun bazan çok kuvvetli mikrobu vücudu çabuk istilâ ettiği den seri teşhis koyarak ona göre tedaviyi tanzim etmek çok ehemmiyetli görülmektedir.

İnsanlarda dokuz günde, manda, sığır gibi büyük hayvanlarda bile 12 gün gibi kısa bir zamanda kuduzun başladığı görüldüğü için çabuk teşhis koyarak hastalık başlamadan tedaviye başlamak zarureti vardır.

Diğer mühim bir nokta da son senelerde mütehevvir kuduzun çok fazla görülmesidir. Müessesede senede bine yakın müşahede altına alınan hayvanlarda görülen kuduz hep mütehevvir şeklindeki kuduzdur. Bu mütehevvir şekil kuduz, sakın kuduzdan çok

tehlikeli ve sirayet noktasından çok mühim görülmektedir.

Bir mütehevvir kuduz köpek bir mahalden kalkarak kilometrelerce mesafelere gitmekte, önüne rasgelen hayvana ve insana saldırmak hastalık aşılamaktadır.

Son senelerde kediler de eskisine nazaran fazla kuduz olmaktadır.

Hastalık farelerden kedilere, oradan köpeklere sirayet etmektedir. Kurt, çakal gibi vahşi hayvanlar da şehir hayvanlarına sokularak köpekleri kuduzla aşıyorlar. Bu suretle bir kuduz devri daimî olmaktadır.

Dün kuduz hastanesinde stajyerlere verilen konferansa nazaran bir yerde kuduz vak'ası olunca oraya lâakal iki ay karantane konulmazsa bu işin önüne geçmek müşkül olur.

Hauptman idam edildi, fakat dava bitmedi

(Baş tarafı 1 inci yüzde)

leri toplamağa muvaffak oldu» demektelerdir. Gazetelere göre bugün valiliğe yeniden namzet olanların en kuvvetlisi gene odur. Halk «Hauptman»ı haksızlığa karşı gelmek isteyen değerli bir şahsiyet saymaktadır.

Bütün Amerika gazetecileri İngilterede ikamet eden Lindbergi arayarak son hâdiseler hakkında ne düşündüğünü ve Hauptmanın idamını nasıl karşıladığını, Amerika'ya dönüp dönmiyeceğini anlamak

istemişlerdir. Fakat Lindbergi bulmağa imkân hasil olmamıştır. Amerikalı tayyareci vaziyeti peşinden anıyarak çocuk çocuğile kim senin bilmediği bir yere gitmiştir. Lindbergin bir müddet daha İngilterede kalacağı anlaşılıyor.

Vali Hofman Lindbergin çocuğunu kaçırmak ve öldürmek hâdisesinin başından sonuna kadar tahkiki, hâdiseler ile uzaktan yakından alakadar olan bütün şeraitin tesbiti, hâdiseler ilâ alakadar başka mücrimler varsa bunların tevki için yeniden

Şimdiye kadar 3 milyon Soyadı bulundu

Hıristiyan vatandaşlar da taşıdıkları soyadlarını tescil ettirecekler

[Devamı 11 inci yüzde]

Müddetin bitmesine az bir zaman kaldığı için şehrimizdeki mevcut nüfus şubelerine müracaat edenler çoğalmıştır.

Türkiye nüfusu 16 milyon küsur olduğu halde halihazırda ancak üç milyon Türkçe soyadı tesbit edilmiştir. Bunun neticesi olarak şubelere müracaat eden halktan bir kısmı intihap ettikleri kelimelerin evvelce başkalarına verildiğini görünce başka bir soyadı bulmakta müşkülâta düşmektedirler.

Hıristiyanların ekserisinin doğdukları gündenberi soyadları bulunduğu için bu vatandaşlar soyadı bulmakta hiç zorluk çekmemektedirler. Yalnız hıristiyanların oturdukları mahallin nüfus memurluklarına müracaatla soyadlarını tescil ettirmeleri lâzımdır. Hıristiyan vatandaşlardan pek çokları öz ve soyadlarını değiştirmekte, Türkçe isimler ve soyadları almaktadırlar.

Haziran nihayetine kadar kendine bir soyadı almayanlara o memleketin en büyük mülkiye memuru tarafından bir ad takılacaktır. Nüfus müdürlüğü şimdiden kayıt hazırlıklarına başlamıştır.

teşebbüsler yapılmasını istemiştir. Bir heyet bu işle meşgul olacaktır.

Bundan da Lindbergin çocuğunu kaçırmak ve öldürmek hâdisesinin henüz kapanmadığı anlaşılacaktır.

Almanya Rende tahkimat yapmaktan vazgeçmiyor

(Baş tarafı 1 inci yüzde)

tenkit ve muahedelere inancının tekrar tesisi lüzumunu kaydettikten sonra demiştir ki:

«Almanyanın intikal devresinde durumun yatışmasına hâdim olmasını şiddetle arzu ettik, İngiliz ulusu halen Almanya'ya karşı uzun müddettenberi mevcut olmayan bir dostluk göstermektedir.»

«Komşumuz ve müttefiklerimiz Fransızlara karşı olan muhabbetimizi de kaybetmediğimizi ümit ediyorum. Emniyet arzularında onlarla beraberiz, fakat İngiliz ulusu yalnız Fransa ile değil, aynı zamanda Almanya ile de dostane münasebet idame etmek arzusunı göstermektedir.»

Erkânharbiyelerin görüşmeleri ve İngiliz gazeteleri

Londra 4 (A.A.) — Edenin Avam kamarasındaki beyanatından bahseden Taymis gazetesi, erkânharbiyeler arasında müzakereler yapılması fikrinden vazgeçildiği takdirde, İngiliz efkârı umumiyesinin bunu alkışlarla karşılayacağını ve bununla beraber bu müzakerelerin, genel yatışmaya hâdim olacak şekilde sükunetle telâkki edileceğini yazıyor.

Fransa Lokarnocuların toplanması için ısrar edecek

Paris 4 (A.A.) — Fransanın,

Londra, Roma, Berlin ve Brüksel büyük elçilerinin konferansı dün 15,30 da başlamış ve 18,40 ta bitmiştir. Sarraut, Flandin, Paul-Boncour, Leger, Bargeton, Massigli ve Bochot toplantıda hazır bulunmuşlardır.

Konferansın sonunda resmen bildirildiğine göre Fransız hükümeti Lokarno devletlerinin gelecek hafta bir toplantı yapmaları hususunda teklifinde ısrar etmektedir.

Flandin, toplantıdan sonra Lüksemburg elçisi Bech ile görüşmüştür.

Fransanın hazırladığı cevap

Paris 4 (A.A.) — Fransanın Alman sulh plânına karşı çıkardığı mukabil plân bir cevap mahiyetinde olup bu akşam veya yarın Flandin tarafından Başbakan'a verilecektir. Sarraut bu cevabı kabinenin salı günü Reiscumhurun riyaseti altında yapacağı toplantıdan evvel teklif etmek istemektedir.

Bu cevap bir nota şeklinde olup, Lokarno devletlerine yani İngiltere, Belçika ve İtalyaya verilecektir.

Diğer taraftan Fransa bütün işin Milletler Cemiyeti kadrosu içinde yapılmasını istediğinden bir sureti de genel sekreterliğe verilecektir.

Samsun itfaiyesinin yaptığı hizmetler

Samsun itfaiye grubu

Samsun (Özel) — Geçen gün burada bir yangın çıkmış, dişi Siretle ailesi ateşten güçlükle kurtarılabılmışlerdi. Olduğu yerde bastırılan bu yangın çok tehlikeli idi. Büyümesi ve Samsunda uzun zaman sinlinemeyecek bir iz bırakması mümkündü. Fakat Samsun itfaiyesi dişini turnağına takarak çalıştı. Bu büyük tehlikenin önünü aldı, bütün Samsun'un da takdir ve sevgisini kazandı.

Urfa Halkevinin Faaliyeti

Urfa (Özel) — Halkevi tesis ettiği kitap sarayını mükemmel bir hale getirmiştir.

Bütün halkın istifade edebileceği bu kütüphanede, eski ve yeni harfla basılmış 3 binden fazla kitap vardır.

Bundan başka, son zamanlarda meydana çıkan, üç yüz cild kadar tarihî yazma kitap ta kütüphaneye ilâve edilmiştir.

Türkiyede çıkan bütün mecmualarla, yevmi gazeteler muntazaman kütüphaneye getirilmekte, yüzlerce vatandaş bunlardan istifade etmektedir.

Bir Japon vapuru battı, 14 kişi boğuldu

Nagasaki 4 (A.A.) — Taiko-Maru adlı Japon vapuru, Nagasaki civarında şiddetli bir fırtına esnasında batmıştır. Vapurda bulunan 14 kişi boğulmuştur.

Stratosferde rekor kırdı

Varşova, 4 (A.A.) — 29 martta bir Stratosfer uçuşuna çıkan Varşova 2. balonu 10.853 metreye yükselmek suretiyle 40000 metre mikâbi balonlar rekorunu 1400 metre kırmıştır.

Son Posta

Yevmi, Siyasî, Havadis ve Halk gazetesi

Eski Zabtiye, Çatalçeşme sokağı, 25

İSTANBUL

Gazetemizde çıkan yazı ve resimlerin bütün hakları mahfuz ve gazetemize aittir.

ABONE FİATLARI

	1	6	3	1
Sene	Ay	Ay	Ay	Kr.
TÜRKİYE	1400	750	400	150
YUNANİSTAN	2340	1220	710	270
ECNEBİ	2700	1400	800	300

Abon: bedeli peşindir. Adres değiştirmek 25 kuruştur.

Gelen evrak geri verilmez.

İlanlardan mes'uliyet almaz. Cevap için mektuplara 10 kuruşluk pul ilâvesi lâzımdır.

Posta kutusu: 741 İstanbul
Telgraf: Son Posta
Telefon: 20203

RADYOLİN

En büyük sergilerde 18 diploma, 48 madalya kazanmıştır. "Böyle güzel dişler yalnız"

RADYOLİN

kullanınların dişleridir.,
Diş tabibleri diyor ki:
"Dişlerin ve ağızın sıhhati sabah ve akşam günde 2 defa dişleri temizlemekle kabildir.,"

RADYOLİN bilkimya saf kalaylı tüplerdedir.

Kastamoni İlçe Jandarma Komutanlığından:

1 - Kastamoni İlçe Köyleri için 4 adet onluk santral, 80 adet duvar telefon makine ve santralleri Erikson İstokholm tarto veya Siemens marka olacaktır.

2 - 80 adet kuru pil, 16414 kilo 3 milimetre kutunda ve galvanizli Alman malı yumuşak tel ile 7 santim uzunluğunda ve 11 milimetre kutunda deve boynu maa fincan ve 80 adet tekli paratüner 20/Mart/936 günlemecinden itibaren kapalı zarf usulüyle 20 gün müddetle eksiltmeye konulmuştur.

3 - İsteklilerin Kastamoni İl. Jandarma Komutanlığında mütetekkil komisyona teminata aid makbuz ve teklif mektuplarıyla müracaatları ve bu bâptaki şeraiti komisyondan istemeleri ilân olunur. "1567,"

Türk Hava kurumu

BÜYÜK PİYANGOSU

Şimdiye kadar binlerce kişiyi zengin etmiştir.
6. ncı Keşide 11 Nisan 936 dadır.

Büyük ikramiye: **200.000** Liradır.

Bazı kimseler tarafından Piyango bilet numaralarını havi cetveller tertip edilerek ihtiva ettiği bütün numaralarda iştiraki tazammun etmek üzere satış yapıldığı ve alâkadarlara bilet verilmeyüp yalnız bu cetveller verildiği işitilmektedir.

Bu suretle yapılan satışlarda direktörlüğümüzün alâkası olmadığını sayın halkımıza bildiririz...

İnhisarlar U. Müdürlüğünden:

450 kilo Göz taşı
2 Ton Arap sabunu
2 " Soda.

Yukarıda cins ve miktarları yazılı malzeme şartnamesi mucibince pazarlıkla satın alınacaktır. Vermek isteyenlerin % 7,5 güvenme paraları ile birlikte 9/IV/936 Perşembe günü saat 15 de Kabataşta levazım ve mübayaat şubesindeki alım komisyonuna müracaatları ilân olunur. "1556,"

2583 Adet Bayi Levhası	13/IV/936 pazartesi	14
22 kalem kimyahane âleti	" "	15
11 Adet yirmişer metre uzunluğunda Hortum.	" "	16

Şartname ve nümuneleri mucibince yukarıda cins ve miktarları yazılı malzeme pazarlıkla satın alınacaktır. Vermek isteyenlerin hizalarında yazılı gün ve saatlerde % 7,5 güvenme paraları ile birlikte Kabataşta Levazım ve Mübayaat Şubesi Müdürlüğündeki Alım Satım komisyonuna müracaatları ilân olunur. (1704)

KANZUK

Tabii meyva usarelerle hazırlanmış yegâne meyva tuzudur.

Mide, barsak, kara ciğer, böbrek hastalıklarında fevkalâde faydalıdır. Hazmi kolaylaştırır, inkıbazı izale eder.

İNGİLİZ KANZUK ECZANESİ
Beyoğlu - İstanbul

ADEMİ İKTİDAR

Tafsilât: Galata P. K. 1255 Hormobin

VENÜS RİMELİ

ile tuvalet gören kirpikler kalbire ok gibi saplanır.

VENÜS RUJU

Gayet cazib renklerle kullananları hayretlere düşürür. 24 saat dudakta sabit kalır, bozulmaz ve yakmaz.

VENÜS PUDRASI

Terkibe Venüs Gold kremi karıştırılmak sayesinde narin ve nazik cildleri teshir eden her tene uygun renklerde yüksek evsafli eşsiz bir pudradır.

VENÜS KREMI

Terkibindeki hususî maddei hayatiye dolayısıyla insanı şayanı hayret bir surette gençleştirir, güzelleştirir ve ismi gibi bir Venüs yapar ve hayretlere düşürür.

Evliya Zade Nureddin Eren

Eczaî kimyeviye ve irtiyat deposu, İstanbul.

KASADA SAKLADIĞINIZ
PARA
KURU BİR

ÇEŞME
VAZİYETİNDEDİR

ONU FAİZLE
BANKAYA - VERİNİZ

HUSUSİ ŞARTLARIMIZI
SORUNUZ

HOLANTSE
BANK ÜNİ. N.V.
KARAKÖY PALAS - ALEMLİ HAN

ŞARK MALT HÜLÂSASI

Nekahette bulunanlar, kansızlar, istihzasızlar, zayıflar, emsalki kadınlar, diş çıkaran ve kemikleri zayıf olan çocuklar için emsalsiz devadır.
HER ECZANEDE BULUNUR.

Bir mütehassıs diyor ki:

Fazla Makiyaj

Cild için zararlıdır.

Yapılması lâzımgelen

Fen, senelerle sık sık yaptırın makyajdan yüzde yaşın ilerlediği izler belirir. Bu ise bir genç kız teninin güzelliği için tehlikelidir. Fakat bu gibi hallerde cild, Biocel tabir edilen gençleştirici ve ihya edici unsurlarla beslendiği takdirde derhal tazeliği, güzelliği ve yumuşaklığı iktisap eder. Bu kıymetli cevher, Viyana üniversitesi profesörü doktor K. Stejskal tarafından hususî bir usul daire-sinde genç hayvanlardan istihsale muvaffak olmuştur. Bu cevher, pembe rengindeki Tokalon kremi terki-binde mevcuttur. Akşamları yatmadan evvel kullanıldıkta siz uyurken

cildin zayıflamış ve solmuş adalelerini sıklaştırır ve beşereyi besler ve gençleştirir. Sabahleyin beyaz rengindeki (yağ-sız) Tokalon kremi tatbik ediniz. Çünkü beyazlatıcı ve mukavvidir. İşte bu suretle makyaj ve solmuş bir ten yeni ve cazip bir güzellik tabakasıyla kuşanır.

İstanbul Vakıflar Direktörlüğü İlanları

İstanbul Tapu ve Kadastro Başmемurluğundan:

İstanbulda Şehremininde odabaşı civarında vaki Seyit Ömer camii Mütağni anha olarak İstanbul Evkaf Başmüdürlüğünden temdidî ve tapuya raptı talep olunmuş işbu mahallin tapuda kaydı olmadığından senetsiz tasarruf muamelesi yapılacağından bu mahal hakkında şayet tasarruf iddiasında bulunan var ise vesaiki tasarrufiyesi tarihi ilândan itibaren on beş gün zarfında İstanbul Tapu Kadastro Başmемurluğuna müracaatları ilân olunur. (1740)

Gölmarmara Belediyesinden:

Manisa - Akhisar - Gölmarmara yatı mektebi menfaatına 23/Nisan/936 Perşembe günü Marmarada pehlivan güreşi vardır. Başa 100 ortaya 50 ayağa 20 lira diğer bütün güreşçilere bahşilerden başka kaymetli muhtelif hediyeler verilecektir. (1787)

FEMİL

Kadınların âdet bezleri

Kadın ve kızların seve seve kullanacağı gayet sıhhi, temiz, yumuşak, ekonomik aybaşı bezleridir. Her eczane ve parfümeri mağazalarında 60 kuruştur.

Baş. Diş. Grip. Romatizma ve Bütün Ağrıları için

Son Posta Matbaası

Neşriyat Müdürü: Selim Ragıp

Sahipleri: A. Ekrem, S. Ragıp, H. Lütfü